

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI

REPUBLIC OF TURKEY
MINISTRY FOR EU AFFAIRS

2016 YILI BÜTÇE SUNUŞ KONUŞMASI

Volkan BOZKIR
Avrupa Birliği Bakanı ve Başmüzakereci
Büyükelçi

1 Şubat 2016

İÇİNDEKİLER

TÜRKİYE-AB ZİRVESİ SONUÇLARI	3
Üst Düzey Diyalog Mekanizmaları	3
Vize Serbestisi Diyalogu ve Geri Kabul Anlaşması	4
Türkiye-AB Ortak Göç Eylem Planı	6
Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi	7
Katılım Müzakereleri	7
2016: REFORM VE AB ODAKLI YIL.....	9
SİYASİ KRİTERLER ALANINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR.....	11
EKONOMİK KRİTERLER	15
GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN GÜNCELLENMESİ VE TRANSATLANTİK TİCARET VE YATIRIM ORTAKLIĞI	16
AB MÜKTESEBATINA UYUM ÇALIŞMALARI	17
TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ VE HİBELER.....	24
Sınır Ötesi İşbirliği	29
Birlik Programları	31
KAMU KURUM VE KURULUŞLARIMIZDA AB MÜKTESEBATINA UYUM VE UYGULAMA KONUSUNDA İDARİ KAPASİTE OLUŞTURMA ÇALIŞMALARI.....	32
Eşleştirme Mekanizması.....	32
TAIEX Mekanizması	32
SIGMA Mekanizması.....	33
Ulusal ve Uluslararası Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği İçerisinde Gerçekleştirilen Eğitim Programları.....	34
Avrupa Koleji Yüksek Lisans Burs Programı	34
Jean Monnet Burs Programı.....	35
MEVZUAT ÇEVİRİ ÇALIŞMALARI	35

AB İLETİŞİM STRATEJİSİ VE SİVİL TOPLUM DİYALOĞU KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER	35
AB İletişim Stratejisi	36
Sivil Toplum Diyaloğu Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler	40
YERELDE YÜRÜTÜLEN AB ÇALIŞMALARI.....	42
Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi.....	42
İl Temsilcilikleri.....	42
AB-Türkiye Şehir Eşleştirme Programı.....	43
YURTDIŞI TEŞKİLATI.....	43
ULUSAL AJANS (AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı)	44
TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu)	46
SONUÇ VE BÜTÇE.....	49

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANI VE BAŞMÜZAKERECİ
BÜYÜKELÇİ SAYIN VOLKAN BOZKIR'IN AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞININ
2016 MALİ YILI BÜTÇE TASARISININ TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNA
SUNULMASI VESİLESİYLE YAPACAĞI KONUŞMA METNİ

1 Şubat 2016

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonumuzun siz değerli üyelerini saygıyla selamlıyorum. Avrupa Birliği Bakanlığı'nın 2016 Mali Yılı Bütçe Tasarısını sizlerle birlikte değerlendirmekten büyük memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde yaşanan önemli gelişmelere ilişkin değerlendirmelerimi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Avrupa Projesi'nin geleceği ve Türkiye-Avrupa Birliği (AB) ilişkileri açısından son derece yoğun ve tarihi bir süreçten geçiyoruz. Küresel düzeyde önemli değişimlerin yaşandığı, yakın coğrafyamızda stratejik düzleme etkisi uzun süre hissedilecek dönüşümlerin gerçekleştiği bir dönemin içinde geçmekteyiz. Bölgemizde ve küresel sistemde meydana gelen kırılmalar, Türkiye'yi gerek jeopolitik konumu, gerek tarihsel birikimi ile her zamankinden daha fazla ön plana çıkarmış durumdadır.

Türkiye ile AB arasında bu yeni dönemin başlamasında elbette birden çok faktör etkili olmuştur. AB'nin karşı karşıya bulunduğu düzensiz göç krizi, terör tehdidi ve ekonomik kriz, Avrupa Projesi'nin kendi gelecek tasavvuru ve istikrarı bakımından Türkiye'nin önemini gözler önüne sermiştir. Köklü demokrasi geleneği, işleyen piyasa ekonomisi ve jeostratejik konumu ile Türkiye, AB'nin küresel ve bölgesel gücünü diriltmesi ve mevcut sınamalar karşısında etkili olabilmesi için en önemli aktörlerden biri konumuna gelmiştir.

Bugün gelineen noktada, belki de ilk kez Türkiye'nin AB üyeliği stratejik bir zeminde ele alınıyor ve yine belki de ilk kez "ortak çıkarlar" temelinde samimiyetle yoğun ve sonuç odaklı çaba gösteriliyor. Deyim yerindeyse, Türkiye-AB ilişkilerinde "kartlar yeniden dağıtılıyor". Nitekim son dönemde AB ile ilişkilerimizde de ortak konuların geçmişe dönük değil, gelecek perspektifinden konuşulmasına olanak verecek yeni bir

zemin yakalamış bulunuyoruz. Bu yeni zemin, Türkiye-AB ilişkilerinde bir paradigma değişimini de beraberinde getirmiştir.

Hiç şüphesiz, 64. Hükümet, bu paradigma değişimini yaratan koşulları doğru okuyarak zamanında attığı adımlarla, AB ile ilişkilerimizde yaşanan tarihi gelişmelerin mimarı olmuştur. Hükümetimizin kararlılığı, Hükümet Programına da yansımış, Hükümet Programında AB üyeliğinin Türkiye açısından stratejik bir hedef olduğu kuvvetle vurgulanmıştır.

Hükümetimizin kurulmasının hemen akabinde, Sayın Başbakanımızın katılımıyla 29 Kasım 2015 tarihinde Brüksel’de gerçekleşen ve bu formatta bir ilki teşkil eden Türkiye-AB Zirvesi, ilişkilerde yaşanan paradigma değişiminin en önemli göstergelerinden birisidir.

Zirve, öncelikle Türkiye-AB ilişkilerinin geniş yelpazesini kapsayan ve her bir boyutunu sonuç alıcı bir zemine yerleştiren ortak siyasi iradeyi temsil etmektedir. Zirve sonucunda yayımlanan Ortak Açıklama Belgesi, 1999 yılında kazandığımız adaylık statümüz ile 2005 yılından itibaren taşıdığımız müzakere eden aday ülke konumumuza atfın yanı sıra, Ortaklık Konseyi ve Gümrük Birliği’ne de referans vermekte, Türkiye-AB ilişkilerinin bütünleşme dinamiğinde geliştiğini teyit etmektedir.

Zirve’de, katılım müzakerelerinin yeniden canlandırılması, başta üst Düzey siyasi, ekonomik ve enerji diyalogları olmak üzere kritik önemi haiz alanlarda Türkiye-AB üst düzey diyalogunun güçlendirilmesi, Vize Serbestisi Diyalogu sürecinin hızlandırılması, göç yönetiminde yük paylaşımı, terörle mücadelede işbirliği, Gümrük Birliği’nin güncellenmesi gibi ilişkilerimiz açısından çok önemli somut kararlar alınmıştır.

Türkiye-AB ilişkilerinde yaşanan bu ivmenin ülkemizin çıkarlarına hizmet edecek şekilde sonuç odaklı sürdürülmesi gerekmektedir. Özellikle Zirve’de alınan kararların hayata geçirilmesinde zamanlama konusuna büyük önem atfediyoruz.

Hükümet olarak, Zirve sonuçlarını hayata geçirmek ve sürecin kontrolünü elimizde tutmak üzere kısa zaman içerisinde çok önemli adımlar attık. Bu noktada, Zirve sonuçları kapsamındaki konular itibariyle attığımız adımları ve yapacağımız çalışmaları sizlerle paylaşmak istiyorum.

TÜRKİYE-AB ZİRVESİ SONUÇLARI

Üst Düzey Diyalog Mekanizmaları

Şüphesiz ki, Zirve kapsamında alınan en önemli kararlardan biri AB ile ilişkilerimizde diyalog kanallarının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesidir. Özellikle, yılda iki kez olmak üzere düzenli Türkiye-AB Zirveleri gerçekleştirilmesine karar verilmesi, ilişkilerimizde önemli bir aşamayı temsil etmektedir.

AB ile yapacağımız Zirvelerin sadece tarafların bir araya geldiği ve aile fotoğrafı çektiği toplantılar olarak arşivlerdeki yerini almayacağı, somut kararların alınacağı bir mekanizma olarak işlemesi için elimizden gelenin fazlasını yaptığımızı özellikle belirtmek istiyorum. Bu çerçevede, Hollanda Dönem Başkanlığı'nda yapılması öngörülen ikinci Türkiye-AB Zirvesi'nin çalışmalarına başlamış bulunuyoruz.

Düzenli olarak gerçekleştirilecek Türkiye-AB Zirvelerinin yanı sıra, kilit önemi haiz tematik konularda yapılması kararlaştırılan üst düzey diyalog toplantıları, Türkiye-AB ilişkilerinin geniş potansiyelini ortaya çıkartacaktır. Bu doğrultuda Zirve'nin hemen ardından vakit kaybetmeksizin üst düzey diyalog toplantıları düzenlemeye başladık.

Nitekim 25 Ocak 2016 tarihinde Ankara'da AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi ve AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Federica Mogherini ile Genişleme ve Komşuluk Politikasından sorumlu AB Komiseri Johannes Hahn ve Dışişleri Bakanımızın da katılımıyla Zirve sonrası ilk Siyasi Diyalog Toplantısını gerçekleştirdik. Siyasi Diyalog Toplantısı yeniden ivme kazanan Türkiye-AB ilişkilerinde ortak çalışma takvimimizin ortaya konması ve karşılıklı yükümlülüklerimizin hatırlanması açısından oldukça verimli bir toplantı olmuştur.

Öte yandan 16 Mart 2015 tarihinde başlatılan Üst Düzey Enerji Diyalogu'nun devamı niteliğindeki toplantı, 28-29 Ocak tarihlerinde, İklim Eylemi ve Enerjiden Sorumlu AB Komisyonu Üyesi Miguel Arias Canete ve Enerji Bakanımız Sayın Berat Albayrak'ın katılımıyla, İstanbul'da gerçekleşti. Toplantıda ağırlıklı olarak, Türkiye ve AB'nin enerji politika öncelikleri ile elektrik ve gaz bağlantıları, enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve nükleer enerji alanlarındaki işbirliği ile 15. Enerji Faslı'nın açılmasına ilişkin hususlar ele alındı.

Son dönemde bölgemizde yaşanan gelişmeler dikkate alındığında, AB ile aramızda enerji alanında yüksek düzeyli bir diyalog mekanizmasının etkin şekilde işletilmesi için büyük gayret gösteriyoruz. Bu kapsamda, öncelikle ülkemizin 2030'a kadar enerji yatırımları ile TANAP gibi projelerin ele alınmasını amaçlıyoruz.

Zirve'de AB ile mutabık kaldığımız bir başka önemli konu ise Türkiye ile AB arasındaki güçlü ekonomik ilişkilerin daha da geliştirilmesine katkı sağlayacak Üst Düzey Ekonomik Diyalog toplantıları düzenlenmesi ve bu toplantıların iş çevrelerini bir araya getiren bir platform haline gelmesidir.

Nisan ayında ülkemizde düzenlenmesi öngörülen ilk toplantıya AB tarafından İstihdam, Büyüme, Yatırım ve Rekabetçilikten sorumlu AB Komisyonu Başkan Yardımcısı Jyrki Katainen ve Ekonomik ve Mali İşler, Vergilendirme ve Gümrük Birliği'nden sorumlu AB Komiseri Pierre Moscovici başta olmak üzere çok sayıda Komiserin katılımı beklenmektedir.

Üst Düzey Ekonomik Diyalog toplantıları, iş çevrelerini bir araya getiren oldukça önemli bir platforma dönüşecektir. Bu toplantılar, ülkemiz girişimcilerine AB'de yeni iş imkânları yaratmak, AB'den yatırımcıların ülkemize olan ilgisini arttırmak ve Türkiye-AB arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri daha da geliştirmek bakımından önemli bir fırsat sunacak ve Türkiye'nin ekonomik kriterler alanındaki AB müktesebatına uyum sağlamasına da katkı sağlayacaktır.

Vize Serbestisi Diyalogu ve Geri Kabul Anlaşması

Türk vatandaşlarına uygulanan Schengen vizesinin kaldırılması sürecinin hızlandırılması, hiç şüphesiz Türkiye-AB Zirvesi'nde alınan en önemli kararlardan biri olmuştur.

Bildiğiniz üzere, Hükümetimizin vatandaşlarımıza uygulanan Schengen vizesinin kaldırılması hedefi çerçevesinde, Türkiye ile AB arasında, Geri Kabul Anlaşması'nın yanı sıra vize serbestisi sürecinin nasıl yürütüleceğine dair hususların yer aldığı Mutabakat Metni imzalanmış ve böylece Vize Serbestisi Diyalogu 16 Aralık 2013 tarihinde resmen başlatılmıştır.

Türkiye-AB Zirvesiyle birlikte, daha önce 2017 yılı sonunda sonuçlandırılması öngörülen Vize Serbestisi Diyaloğu'nun hızlandırılarak 2016 yılında tamamlanmasına ilişkin olarak AB tarafıyla mutabakat sağlanmıştır.

Türkiye'nin, Vize Serbestisi Yol Haritasında yer alan yükümlülükler bakımından ileri bir düzeyde olduğu AB'nin 20 Ekim 2014 tarihinde yayımladığı ilk raporunda da teyit edilmiştir. Raporda, Türkiye'nin yerine getirmesi gereken 72 yükümlülükten sadece 10'unun henüz tam olarak yerine getirilmemiş olduğu, geri kalanların ise ya tamamen ya da kısmen yerine getirildiği belirtilmiştir. AB Komisyonu, Türkiye'nin Vize Serbestisi Yol Haritası'nı uygulamasına ilişkin ikinci raporunu Mart 2016'da açıklayacaktır.

Zirve kararları uyarınca, Geri Kabul Anlaşması'nın, üçüncü ülke vatandaşları bakımından uygulama tarihinin öne çekilerek, 1 Haziran 2016'dan itibaren tam olarak uygulanması öngörülmektedir. Komisyon, Geri Kabul Anlaşması'nın tam olarak uygulanması kriterini de içeren Vize Serbestisi Yol Haritası yükümlülüklerimize ilişkin üçüncü ve son raporunu Eylül 2016'da yayımlayacaktır. Bunun üzerine ilgili AB tüzüğünde gerekli değişikliğin yapılarak Türk vatandaşlarına uygulanan Schengen vizesinin Ekim 2016 itibarıyla kaldırılması hedeflenmektedir.

2016 sonbaharına kadar Vize Serbestisi Yol Haritası'ndaki yükümlülüklerimizin tamamlanması bakımından Hükümet Programımız ve 2016 yılı Reform Eylem Planı ile AB'ye Katılım İçin Ulusal Eylem Planı'nda yer alan yasal ve ikincil düzenlemelerin çıkarılması ve hayata geçirilmesi için çalışmalarımıza hız verdik.

Bu doğrultuda, 11 Aralık 2015 tarihinde Sayın Başbakanımız başkanlığında gerçekleştirilen Reform Eylem Grubu (REG) toplantısında Vize Serbestisi Diyaloğu çerçevesinde süratle atılacak adımlar hakkında Sayın Başbakanımız ilgili Bakanlıkları talimatlandırmıştır. Ayrıca REG çerçevesinde, Vize Serbestisi Süreci kapsamında bir dizi hukuki düzenlemenin önümüzdeki dönemde TBMM'ye sunulmasını kararlaştırdık.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu başta olmak üzere Yol Haritası'ndaki ilgili kanunların çıkması ve uluslararası sözleşmelerin onaylanmasıyla birlikte Yol Haritası'nda yer alan hukuki yükümlülüklerimiz büyük ölçüde karşılanmış olacaktır. Söz konusu düzenlemeler, 23. Yargı ve Temel Haklar ve 24. Adalet, Özgürlük ve

Güvenlik Fasılları kapsamında da öncelik attığımız konulardır. Bu nedenle, Meclisimizdeki tüm siyasi partilerin bu tasarıların yasalaşmasına destek vermesini bekliyoruz.

Ancak burada bir hususun altını özellikle çizmek istiyorum. Vize serbestisi, Geri Kabul Anlaşması'nın üçüncü ülke vatandaşları bakımından yürürlüğe girmesinden makul bir süre sonra gerçekleşmediği takdirde Türkiye'nin Geri Kabul Anlaşması'nı Anlaşmanın 24. maddesi çerçevesinde feshedeceği, vize serbestisi Mutabakat Metninin imzalanmasından önce Komisyon'a yazılı olarak iletilmiştir.

Türk vatandaşlarının Ekim 2016 itibarıyla Schengen ülkelerine vizesiz seyahat edebilmesine imkân verecek bu sürecin, AB'ye tam üyeliğimizin önündeki en önemli engeli oluşturan önyargıların aşılmasına katkıda bulunacağına inanıyoruz.

Türkiye-AB Ortak Göç Eylem Planı

Türkiye-AB Ortak Göç Eylem Planının hayata geçirilmesi, Zirve'nin önemli bir başka çıktısı olmuştur. Bu çerçevede, Türkiye ile külfet paylaşımının gereklerinden biri olarak, AB'nin Türkiye'de geçici korumadan yararlanan Suriye vatandaşlarının ihtiyaçlarına yönelik olarak 3 milyar Avro yardım sağlaması üzerinde mutabakata varılmıştır. Söz konusu kaynağa ilişkin AB Komisyonu ile birlikte yürüttüğümüz ihtiyaç analizi çalışmaları devam etmektedir. Amacımız AB tarafından sağlanan mali kaynağın Suriyeli misafirlerimizin eğitim, sağlık ve barınma gibi ihtiyaçları için en etkin şekilde kullanılmasıdır.

AB ile düzensiz göç alanında gelişen işbirliğinin somut bir sonucu olarak Sayın Başbakanımız, 17 Aralık 2015 tarihinde Brüksel'de 10 AB ülkesi lideri ile Fikirdaş Ülkeler Zirvesi'ne katılmıştır. Zirve'ye, Avrupa Parlamentosu Başkanı Martin Schulz, AB Komisyonu Başkanı Jean Claude Juncker ve AB Komisyonu Birinci Başkan Yardımcısı Frans Timmermans da katılmıştır.

Zirve'de AB ülkelerine yönelen düzensiz göçün, Türkiye-AB Ortak Eylem Planı çerçevesinde kontrol altına alınması konusu ele alınmıştır. Sayın Başbakanımızın Fikirdaş Ülkelerin 18 Şubat 2016 tarihinde yapılacak bir sonraki toplantısına da katılacak olması, ülkemizin AB kurumları ve AB üyesi ülkelerle son dönemde yoğunlaşan ilişkilerinin ve işbirliğinin bir diğer somut tezahürüdür.

Gümrük Birliği'nin Güncellenmesi

Türkiye-AB Zirvesi Sonuçlarında da yer verilen ve ilişkilerimizde önümüzdeki dönem önemli bir gündem maddesini teşkil edecek olan Gümrük Birliği'nin güncellenmesi konusuna özel olarak dikkatinizi çekmek istiyorum.

AB ile varmış olduğumuz mutabakat çerçevesinde Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve kapsamının kamu alımları, hizmetler ve tarım sektörlerine genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Ülkemizin Gümrük Birliği'nin güncellenmesinden öncelikli beklentisi, başta serbest ticaret anlaşmalarına ilişkin sıkıntılar olmak üzere, ticari taşımacılık araçlarımıza bazı AB üyesi ülkelerin uyguladığı karayolu kotaları ve Gümrük Birliği ile ilgili konularda AB'nin karar alma mekanizmalarına katılım hususundaki sorunların çözümü için sürdürülebilir mekanizmaların oluşturulması ve bu şekilde AB ile ticaretimizin önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Gümrük Birliği'nin güncellenmesiyle, AB ile 150 milyar Doları aşmış olan ticaret hacminin iki katına çıkması söz konusu olabilecektir.

Her iki tarafın hazırlıklarını tamamlamasının ardından 2017 yılının başında müzakerelere başlamayı öngörüyoruz. Gümrük Birliği'nin güncellenmesi, hem yaşadığımız yapısal sorunları çözecek, hem de AB ile ticari ilişkilerimizi küresel ekonomik sistemin gerekliliklerine uygun hale getirecektir.

Katılım Müzakereleri

Değerli Milletvekilleri,

İki yıl aradan sonra Türkiye-AB Hükümetlerarası Katılım Konferansının toplanması ve 17. Ekonomik ve Parasal Politika Faslı'nın müzakerelere açılması, Türkiye-AB Zirvesi'nde kararlaştırılan katılım müzakerelerinin yeniden canlandırılması çerçevesinde atılan en somut adımdır.

Zirve kararları çerçevesinde Komisyonun, 15. Enerji, 23. Yargı ve Temel Haklar, 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik, 26. Eğitim ve Kültür ile 31. Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası Fasıllarının açılmasına yönelik gerekli hazırlıkları 2016 yılının ilk çeyreğinde tamamlaması hususunda mutabık kalınmıştır.

Bu fasıllara ilişkin olarak, Komisyon güncel mevzuat listelerini ve ülkemizin uyum durumuna ilişkin sorularını tarafımıza iletti, biz de ilgili kurumlarımızla birlikte çalışmalarımıza hız verdik. Geçen hafta AB yetkilileri ile gerçekleştirdiğimiz Siyasi Diyalog Toplantısında kabul edilen Yol Haritasında da önümüzdeki dönemde bu fasıllarda yapılacak çalışmaları net bir takvime bağladık.

Bu kapsamda, ilk olarak açılış kriteri beklemediğimiz 15. Enerji Faslında ülkemizin uyum düzeyini ortaya koyan katkımızı Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlayarak 8 Ocak 2016 tarihinde Komisyona ilettik. AB Komisyonu'nun Tarama Sonu Raporunu Mart ayının ikinci yarısında güncellemesini bekliyoruz. AB ile ortak çıkarlarımızın bulunduğu Enerji Faslında ivedilikle açılması için üzerimize düşen her türlü adımı atmaya devam ediyoruz.

AB Komisyonu 23. Yargı ve Temel Haklar ile 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik Fasıllarındaki güncel AB mevzuat listelerini de tarafımıza iletmıştır. İlgili tüm kurumlarımızla işbirliği halinde hazırlanan değerlendirmeler AB Komisyonu'na iletilmektedir. Buna mukabil, AB Komisyonu'nun da Tarama Sonu Raporlarını Mart ayının ikinci yarısında güncellemesini bekliyoruz.

26. Eğitim ve Kültür Faslında Türkiye Müzakere Pozisyon Belgesini 25 Mayıs 2006 tarihinde AB tarafına iletmış, ancak Rumlar son anda bu faslın açılmasını bloke etmişti. Halihazırda AB Komisyonu, faslın güncel AB mevzuatı listesini tarafımıza iletmış ve bizi Müzakere Pozisyon Belgemizi güncellemeye davet etmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımız, mevzuat uyum durumunu Komisyona bildirmiştir. Müzakere Pozisyon Belgesini güncellemeye ilişkin çalışmaları Şubat ayı içerisinde nihai hale getirerek, Komisyona iletmeyi öngörüyoruz. Bu faslın kolaylıkla müzakereye açılabilceğini düşünüyoruz.

Son olarak, 31. Dış, Güvenlik ve Savunma Politikası Faslında da Komisyon ile yakın işbirliği içerisinde çalışmalarımızı hızla tamamlayacağımıza inanıyorum. AB tarafı güncel AB mevzuatını Şubat ayında iletecek ve Tarama Sonu Raporunu güncelleyecektir.

2016: REFORM VE AB ODAKLI YIL

Sayın Başkan,

Değerli Milletvekilleri,

AB'ye üyelik her şeyden önce siyasi iradenin güçlü olmasını gerektiren bir süreçtir. Türkiye bu iradeye sahiptir. Nitekim 64. Hükümet Programı ve Hükümetimiz tarafından 10 Aralık 2015 tarihinde açıklanan Reform Eylem Planı 2016 yılının "Reform ve AB Odaklı" bir yıl olacağının en güçlü işaretleridir.

Son gelişmeler ışığında gözden geçirdiğimiz Türkiye'nin Yeni AB Stratejisi çerçevesinde, siyasi reform sürecinde kararlılık, sosyo-ekonomik dönüşümde süreklilik ve iletişimde etkinlik politikasını önümüzdeki dönemde de titizlikle sürdüreceğiz.

Siyasi reform sürecinde, Hükümetimiz bugüne kadar gerçekleştirilen köklü dönüşümler çerçevesinde ve 2023 hedeflerimiz doğrultusunda inşa edeceği yeni reformlar ile vatandaşlarımızın hak ve özgürlüklerini genişletmeye devam edecektir.

Bu doğrultuda, Hükümetimizin kurulmasının hemen akabinde, 11 Aralık 2015 tarihinde, Sayın Başbakanımızın başkanlığında gerçekleştirilen REG toplantısı siyasi reform süreci konusundaki kararlılığımızın somut ifadelerinden biri olmuştur.

Siyasi reform sürecimizi bütün boyutlarıyla ele aldığımız REG toplantısında yeni Anayasa hazırlıkları, ifade özgürlüğü, yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile insan haklarının korunması alanındaki reformları daha da ileri bir seviyeye taşımak için yapacağımız çalışmalarını değerlendirdik.

Bu kapsamda, Yargı Reformu Stratejisi'nin hayata geçirilmesi, ifade özgürlüğü ve insan haklarının korunması gibi alanlardaki reformlar ile Vize Serbestisi Yol Haritasında yer alan yükümlülüklerimizi gerçekleştirmek için gerekli adımları atmaya başladık.

Ayrıca, Türkiye tarafından imzalanan ancak henüz onaylanmayan uluslararası sözleşmelerin onay sürecinin hızlandırılması, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

İhlallerinin Önlenmesine İlişkin Eylem Planı'nın uygulanması gibi adımlar da önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Önümüzdeki dönemde, AB'ye katılım sürecimizin yarattığı ivmenin de etkisiyle temel hak ve özgürlüklerin kapsamını genişleten, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi alanlarda mevcut düzenlemeleri güçlendiren ve güvence altına alan siyasi reformlara hız kesmeden devam edeceğiz.

AB Stratejimizin ikinci boyutunu oluşturan sosyo-ekonomik dönüşüm çerçevesinde geçen yıl iki aşamalı olarak yayımladığımız AB'ye Katılım İçin Ulusal Eylem Planı'nı (UEP), Hükümetimizin 2016 yılı Reform Eylem Planını da dikkate alarak güncelliyoruz. Bu çerçevede, I. Aşamada yer alan ancak henüz gerçekleştirilmeyen eylemler ile II. Aşamada yer alan çalışmalar birleştirilerek tek bir Eylem Planına dönüştürülmüştür. AB'ye Katılım İçin Ulusal Eylem Planı tek bir aşamada birleştirildikten sonra, 64. Hükümet 2016 yılı Reform Eylem Planı'nda yer alan ve AB'ye katılım sürecimiz açısından önem taşıyan düzenlemeler eklenerek güncellenmiştir. AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı'nın güncellenmiş halini önümüzdeki günlerde kamuoyu ile paylaşacağız.

Son olarak, geçen yıl yayımladığımız AB İletişim Stratejimizi Türkiye-AB ilişkilerinde son dönemde yaşanan yeni gelişmeler ışığında güncellediğimizi de vurgulamak isterim. İletişim Stratejisi'nin yurt içi iletişim boyutunda, halkımızın AB'ye katılım sürecine olan inancını güçlendirmeyi ve reformlara desteğini artırmayı hedefliyoruz. İletişim Stratejisi'nin yurt dışı boyutunda ise, AB kamuoyunda ülkemize ilişkin önyargıları kırmayı, karşılıklı güveni yeniden oluşturmayı ve AB sürecindeki kararlılık, özgüven ve samimiyetimizi ön plana çıkarmayı amaçlıyoruz.

Şimdiye kadar, AB İletişim Stratejimiz çerçevesinde yurt içinde ve yurt dışında kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, üniversiteler başta olmak üzere farklı paydaşlarla birçok başarılı çalışma yürüttük.

Bu çerçevede, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, iş dünyası ve üniversitelerin katılımıyla Sivil Toplum Diyalogu toplantılarını ülkemizin dört bir yanında yapmaya devam ediyoruz. 62. Hükümet döneminde İstanbul, İzmir, Konya, Adana, Bursa ve Antalya'da düzenlediğimiz Sivil Toplum Diyalogu toplantılarımıza, 64. Hükümet döneminde 24 Aralık 2015 tarihinde Samsun'da, 7 Ocak 2016 tarihinde ise

Eskişehir’de düzenlediğimiz toplantılar ile devam ettik. Müteakip geniş katılımlı STK toplantımızı 26 Ocak 2016 tarihinde Ankara’da gerçekleştirdik. Sivil toplum kuruluşlarının çok yoğun ilgi gösterdiği bu toplantılara bugüne kadar binlerce sivil toplum örgütünü temsilen 16.000’den fazla sivil toplumcu katıldı. “Güçlü bir sivil toplum, güçlü Türkiye” anlayışıyla düzenlediğimiz bu toplantıları önümüzdeki aylarda ülkemizin farklı kentlerinde yapmaya devam edeceğiz.

Müzakere Heyetimizin en önemli parçası olan sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri ile bir araya gelmenin, onların görüşlerini, önerilerini ilk elden dinlemenin Türkiye-AB ilişkilerinin tabana yayılması ve farklı toplumsal kesimler tarafından paylaşılması açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Maalesef son birkaç yıldır Türkiye aleyhine düzenlenen algı operasyonları, AB İletişim Stratejimizin dış boyutuna özellikle önem verilmesi gerektiğini bir kez daha göstermiştir. Son iki yılda 4 seçim geçirdik ve daha çok iç politikaya ağırlık verdiğimiz bir dönem yaşadık. Artık önümüzde yeni ve istikrarlı bir dönem var. Bu dönemde uluslararası kamuoyunun doğru resme bakmasını sağlayarak, Türkiye’nin AB’ye üyelik sürecine ilişkin desteğini artırmayı hedefliyoruz.

Bu hedef doğrultusunda göreve geldiğim günden itibaren Türkiye’nin AB üyeliğine ilişkin haklı beklentilerini ve görüşlerini farklı ülkelerde ve farklı platformlarda anlatmaya özen gösterdim. Bu çerçevede, son bir yılda 25 ülkeye toplam 52 ziyaret gerçekleştirdim. Bunlardan 22’sini AB üyesi ülkelere yaptım. Sadece Brüksel’i 14 kez ziyaret ettim ve AB kurumlarıyla temaslarda bulundum.

SİYASİ KRİTERLER ALANINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

AB’ye üyelik sürecimizde önemli bir yer teşkil eden siyasi kriterler ile 23. Yargı ve Temel Haklar ile 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik Fasıllarında kaydedilen gelişmelere biraz daha yakından bakmakta fayda olduğunu düşünüyorum.

Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen bazı kanunlar dahil olmak üzere, son yıllarda gerçekleştirdiğimiz önemli yasal ve idari düzenlemeler (Beşinci ve Altıncı Yargı Reformu Paketi, Demokratikleşme Paketi ile Terörün Sona Erdirilmesi ve Toplumsal Bütünleşmenin Güçlendirilmesine Dair Kanun) siyasi reformlar konusunda geçmişten bu yana kesintisiz olarak sürdürdüğümüz kararlı duruşun somut örnekleridir. Seçim

yılı olmasına rağmen, 2015 yılında hayata geçirilen Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, İç Güvenlik ve Özgürlüklerin Korunması Reform Paketi ile Yargı Reformu Stratejisinin güncellenmesi siyasi reform sürecine verdiğimiz önemi göstermektedir.

Türkiye’de 2011 yılından bu yana altı yargı reformu paketi yürürlüğe girmiştir. Yargı reformu paketleri aracılığıyla yargının etkinliği ve etkililiği artırılmış, temel hak ve özgürlükler ve özellikle adil yargılama konusunda önemli bir mesafe kaydedilmiştir. Bu paketler sayesinde, işkence suçlarında zaman aşımı kaldırılmış, özel yetkili mahkemeler tasfiye edilmiş, azami tutukluluk süresi 10 yıldan 5 yıla indirilmiş ve tüm reformlar sonucunda 2006’da % 48,9 olan cezaevlerindeki tutukluluk oranı %13’ler seviyesine gerilemiştir.

Türkiye-AB Zirvesi sonrası süreçte, Vize Serbestisi Yol Haritası’ndaki yükümlülüklerimiz arasında yer alan Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanun Tasarısı, Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı’nın yasalaşması yönünde yoğun bir çalışma dönemine girdik.

“Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı”, 64. Hükümet’in 2016 Yılı Reform Eylem Planında da yer almaktadır. Tasarı hakkında 15 Aralık 2015 tarihinde ilgili Bakanlıklarımızın katılımı ile Brüksel’de AB Komisyonu ile bir toplantı gerçekleştirdik. Hâlihazırda TBMM’de bulunan Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı’nın en kısa sürede yasalaşması hem siyasi reform sürecimiz, hem de Vize Serbestisi Diyaloğu açısından büyük önem arz etmektedir.

Öncelikli olarak ele aldığımız kanun çalışmalarımızdan bir tanesi de Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Kanunu’dur. Söz konusu Kanunun yasalaşması, 11 Aralık 2015 tarihinde yapılan REG toplantısında, vatandaşlarımızın Schengen Bölgesine vizesiz seyahatini temin için kararlaştırılan öncelikli adımlar arasında yer almaktadır.

Son olarak, 2012 yılında Meclis Genel Kurulu gündemine alınan ancak yasalaşamayan Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının yasalaşması da siyasi reform sürecimiz ve Vize Serbestisi Diyaloğu kapsamındaki önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Kanun tasarısı ile kolluk hakkındaki şikayetlerin incelenmesi, izlenmesi ve

sonuçlandırılmasını sağlayan mevcut mekanizmaların daha etkili ve hızlı işlemesi ve AB standartlarına uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Türkiye son yıllarda insan hakları standartlarının geliştirilmesi yönünde kayda değer bir ilerleme kaydetmiştir. Bu çerçevede, Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuru hakkı getirilmiş, Kamu Denetçiliği Kurumu ve Türkiye İnsan Hakları Kurumu kurulmuş, Yargı Reformu Paketleri ve Demokratikleşme Paketi de dahil olmak üzere çok sayıda yasal düzenleme hayata geçirilmiştir.

Ülkemiz, temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası mekanizmalara taraf olma iradesini de sürdürmektedir. Bu kapsamda uluslararası sözleşmelerin imzalanması ve onaylanması hususunda, özellikle REG çerçevesinde, çalışmalarımızı hız kesmeden sürdürüyoruz.

İltica, göç, sınır yönetimi, vize gibi önemli konuları içeren 24. Adalet, Özgürlük ve Güvenlik Faslına yönelik çalışmalarımız da yoğun biçimde devam etmektedir. Ülkemizdeki düzenli ve düzensiz göçmenler, yabancılar, sığınmacılar ve mülteciler için temel bir düzenleme niteliğinde olan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu tüm yönleriyle 11 Nisan 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunun uygulama yönetmeliğinin de hayata geçirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

İnsan Ticaretinin Önlenmesi ve Mağdurların Korunması Hakkında Yönetmelik Tasarısı üzerindeki çalışmalar, İçişleri Bakanlığı koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarımızın katılımıyla sürdürölmektedir.

İnsan Ticaretine Karşı Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun TBMM Genel Kurul Gündeminde bulunmaktadır.

Organize suçlarla mücadele konusunda atılacak adımların belirlenmesi amacıyla, Organize Suçlarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi'ni (2016-2018) güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemizde geçici korumadan yararlanan Suriye vatandaşlarının iş piyasasına erişimlerini sağlayacak düzenleme olan "Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik" 15 Ocak 2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, yeni geri gönderme merkezleri oluşturulması ve mevcut idari kapasitenin artırılması için gerekli çalışmaları hızlandırmıştır. Mevcut 2.980 kişilik kapasitenin, Haziran 2016 itibariyle 10.000'in üzerine çıkarılması hedeflenmektedir. Ayrıca, AB fonlarından yararlanılarak geri gönderme merkezi kapasitesinin artırılması için gerekli adımlar atılmıştır.

Öte yandan, Geri Kabul Anlaşması'nın tam ve etkin uygulanmasına yönelik olarak 19 Ocak 2016 tarihinde Ortak Geri Kabul Komitesinin ikinci toplantısı gerçekleştirilmiştir.

25 Mayıs 2015'te imzalanan Türkiye-Yunanistan-Bulgaristan Üçlü Temas Merkezi Anlaşması TBMM'ye sevk edilmiş ve 14 Ocak tarihinde Dışışleri Komisyonunda kabul edilmiştir.

İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "Sınır Yönetimi Alanında Kurumlararası İşbirliği ve Koordinasyon Hakkında Yönetmelik"ın en kısa sürede yürürlüğe girmesi Vize Serbestisi Diyalogu açısından da önem taşımaktadır.

Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulma Sürecinde Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi TBMM Genel Kurul Gündeminde bulunmaktadır.

Siber suçlarla mücadele konusunda yasal düzenleme konusunda Adalet Bakanlığı'nda bir çalışma grubu oluşturulmuştur.

Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planlarına ilişkin koordinasyon görevi Sağlık Bakanlığına devredilmiştir. 2016-18 yıllarına ait yeni Strateji ve Plan hazırlıkları Sağlık Bakanlığı Türkiye Halk Sağlığı Kurumu nezdinde yürütölmektedir.

Vize Serbestisi Diyalogu çerçevesinde de önem attettiğimiz Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması ve Müsaderesi ile Terörizmin Finansmanı Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin Uygun Bulunduğuna Dair Kanun ve Hükümlölerin Nakline Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne ek 1997 tarihli Protokolün onay kanunu 12 Ocak 2016 tarihinde TBMM Genel Kurul Gündemine girmiştir.

İnanıyorum ki, siyasi reform sürecinde gösterdiğimiz bu kararlılık, 2016 yılında 23. ve 24. Fasılların müzakerelere açılmasıyla birlikte karşılığını bulacaktır.

EKONOMİK KRİTERLER

AK Parti iktidarları döneminde her alanda olduğu gibi ekonomide de çarpıcı bir dönüşüm gerçekleştirdik. Yürüttüğümüz yapısal reformlar ve sürdürdüğümüz mali disiplin neticesinde makroekonomik istikrar sağlanmış, güçlü ve etkin bir finansal sektör ve sağlam bir kamu maliyesi tesis edilmiştir. Bu gelişmeler AB'nin Ekonomik Kriterlerine yüksek uyum düzeyimizin devam etmesini sağlamıştır.

Kapsamlı siyasi ve ekonomik reform programları yatırımcılar için de elverişli bir ortam oluşturulmasını sağlamıştır. Ülkemizin ekonomik alanda gösterdiği başarılı performansta yabancı sermaye girişi önemli bir faktör olmuştur. Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırım miktarında özellikle AB ile müzakerelerin başlamasıyla önemli artışlar yaşanmıştır. 2000'li yılların başında 1-2 milyar Dolar seviyesinde olan doğrudan yabancı sermaye yatırımları, müzakerelerin başlamasıyla büyük bir sıçrama kaydetmiş, kısa sürede yıllık yaklaşık 10 milyar Dolar seviyelerine ulaşmıştır. Bu da, AB'ye üyelik sürecinin, Türkiye'de istikrarlı bir büyüme ortamının devamı açısından ne denli önemli olduğunu net bir biçimde ortaya çıkarmaktadır.

Dış ticaretimizin yaklaşık % 40'lık bölümünü AB ile gerçekleştirdiğimiz ve Türkiye'ye giren doğrudan yabancı yatırımların yaklaşık % 70'inin AB kaynaklı olduğu dikkate alındığında, Türkiye için AB'nin, AB için de Türkiye'nin ne kadar büyük önem taşıdığı bir kez daha anlaşılmaktadır.

Türkiye ekonomisinin gelişmiş bir ekonomi olduğu İlerleme Raporlarında da her yıl AB tarafından teyit edilmektedir. Bu raporların ekonomik kriterlere uyum bölümünde ülkemiz işleyen bir piyasa ekonomisi olarak nitelendirilmekte ve AB içindeki rekabet baskısı ve piyasa güçleri ile baş edebilme kapasitesine erişmek bakımından da oldukça hazırlıklı olduğu açıkça vurgulanmaktadır.

Türkiye ekonomisi hâlihazırda pek çok AB ülkesinden daha iyi bir performans sergilemektedir. Bugün pek çok AB ülkesi bütçe açığı ve kamu borcuna ilişkin Maastricht kriterlerini karşılayamazken ülkemiz bugüne kadar uyguladığı mali disiplin ve kararlı politikalarla kamu maliyesine ilişkin bu kriterlere uyum sağlamayı başarmıştır.

AB sürecimiz açısından büyük önem taşıyan ve Türk ekonomisinin kalıcı bir şekilde yüksek gelirli ülkeler arasında yer alabilmesi için ekonomik ve sosyal alanda kapsamlı reform çalışmalarını içeren öncelikli Yapısal Dönüşüm Programlarının uygulamasına 2015 yılında başlanmıştır. 10. Kalkınma Planı kapsamında yürütülecek bu programların uygulanması ile Türkiye ekonomisinin şoklara karşı dayanaklılığı daha da artacak, gelecekte ortaya çıkması muhtemel krizlere karşı önemli düzeyde koruma sağlanacak ve ekonomimizin temelleri daha da güçlenecektir.

2015 yılında iki seçim gerçekleştirmiş olmamıza rağmen mali disiplinden ödün verilmemiş ve makro-ekonomik istikrar korunmuştur. 14 Aralık 2015 tarihinde düzenlenen Hükümetlerarası Konferans'ta 17. Ekonomik ve Parasal Politikalar Faslı'nın müzakerelere açılması bu konudaki başarımızın bir anlamda AB tarafından da teyit edildiği anlamına gelmektedir. Üye ülkelerarası ekonomik koordinasyonu güçlendirmeyi amaçlayan düzenlemeleri içeren bu Faslı'nın hiçbir açılış kriteri olmaksızın müzakerelere açılması Türkiye'nin bu alanda AB uygulamaları ile uyumunun ileri seviyede olduğunu açıkça göstermektedir.

GÜMRÜK BİRLİĞİ'NİN GÜNCELLENMESİ VE TRANSATLANTİK TİCARET VE YATIRIM ORTAKLIĞI

Gümrük Birliği'nin güncellenmesi süreci Bakanlığımız tarafından yakından takip edilmekte; Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen çalışmalara ve sürecin geneline ilişkin yoğun destek sağlanmaktadır.

Ülkemizin Gümrük Birliği'nin güncellenmesinden öncelikli beklentisi, başta serbest ticaret anlaşmalarına ilişkin sıkıntılar olmak üzere, ticari taşımacılık araçlarımıza bazı AB üyesi ülkelerin uyguladığı karayolu kotaları ve Gümrük Birliği ile ilgili konularda AB'nin karar alma mekanizmalarına katılım hususundaki sorunların çözümü için sürdürülebilir mekanizmaların oluşturulması ve bu şekilde AB ile ticaretimizin önündeki engellerin kaldırılmasıdır. Aynı zamanda Gümrük Birliği'nin hizmetler ve kamu alımlarına genişletilmesi ile tarım tavizlerinin geliştirilmesi de sözkonusudur. Müzakereler tüm bu hususların yer aldığı bir paket olarak gerçekleştirilecektir.

29 Kasım 2015 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Türkiye-AB Zirvesi'nde de Gümrük Birliği'nin güncellenmesi konusunda hazırlık çalışmalarının başlatılması hususuna dikkat çekilmiştir. Bu kapsamda iç hazırlık çalışmalarına başlanılmıştır. Ülkemiz ve AB taraflarının kendi iç etki analizi süreçlerini tamamlamasını müteakiben, müzakerelerin 2017 yılı başında başlaması öngörülmektedir.

Bu noktada, AB ile ABD arasında müzakereleri sürdürülmekte olan Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı Anlaşmasına (TTIP) da değinmek istiyorum. Söz konusu anlaşmanın ülkemizin her iki tarafla uzun yıllara dayanan stratejik, politik ve ekonomik ortaklık ilişkisi dikkate alındığında, önemli sonuçlar doğurması beklenmektedir. Bildiğiniz üzere Gümrük Birliği uyarınca, AB'nin Ortak Ticaret Politikasını üstlenme yükümlülüğü bulunduğundan Türkiye, üçüncü ülkelere yönelik olarak AB'nin tercihli ticaret sistemini üstlenmektedir. TTIP süreci, Bakanlığımız tarafından Ekonomi Bakanlığı ile eşgüdüm halinde yakından takip edilmektedir. Bu kapsamda bir taraftan TTIP tamamlandığında anlaşmaya ülkemizin ekonomik ve ticari menfaatlerinin korunmasını temin edecek mekanizmaların eklenmesi hususuna ilişkin temaslarda bulunulmakta, diğer taraftan AB ile bu konuda ortak hareket edilebilmesine yönelik taleplerimiz AB nezdinde dile getirilmektedir.

AB MÜKTESEBATINA UYUM ÇALIŞMALARI

AB müktesebatı çerçevesinde yapılan siyasi, ekonomik ve sosyal reformlar bir taraftan Türkiye'yi köklü bir biçimde değiştirmekte, öte yandan Türkiye'nin hem bölgesinde, hem de uluslararası sistemde çok daha güçlü bir ülke olmasını sağlamaktadır.

Bazı AB üyesi ülkelerin farklı siyasi yaklaşımları nedeniyle, katılım müzakerelerinin istediğimiz hızda ilerleyemediği malumunuzdur. Hâlihazırda 33 fasıldan 15 tanesi müzakerelere açılmış, bunlardan 1 tanesi geçici olarak kapatılmıştır. Siyasi blokajlar nedeniyle 14 fasıl müzakerelere açılamamaktadır. Ancak biraz önce ayrıntılı olarak ifade ettiğim üzere, Türkiye-AB Zirvesinde alınan karar çerçevesinde katılım müzakerelerimizde yeni bir canlanma yaşanmış, özellikle Kıbrıslı Rumların tek taraflı bloke ettiği 5 fasıldaki hazırlık çalışmaları hızlanmıştır.

AB katılım sürecinde siyasi nedenlerden kaynaklanan tıkanıklıklara rağmen, AB standartlarına ulaşmak konusundaki irademiz güçlü bir biçimde devam etmektedir. Hükümet Programı, 2016 yılı Hükümet Reform Eylem Planında ve güncellenen AB'ye Uyum İçin Ulusal Eylem Planında vurgulandığı üzere bizim AB müktesebatını benimsemek ve uygulamak konusundaki irademiz güçlü bir biçimde devam etmektedir. Önümüzdeki dönemde en önemli toplumsal uzlaş zeminimiz olan AB'ye uyum sürecini Meclisteki tüm siyasi partilerimizin desteği ile yürütmeye devam edeceğimize gönülden inanıyorum.

Türkiye'nin reform sürecinin, AB katılım sürecinin özünü oluşturduğunu özellikle vurgulamak isterim. Halkımızın desteği ve Yüce Meclisimizin iradesi, bu reformların hayata geçirilmesinde itici gücü oluşturmaktadır. Bu kapsamda, son 14 yılda 342 kanun, 1917 ikincil düzenleme, son bir yılda ise 6 kanun 135 ikincil düzenleme kabul edilmiştir.

Öte yandan, AB müzakere sürecinde fasıl açmak, çok sayıda parçadan sadece birisidir. AB'ye üyelik süreci sadece fasılların-açılıp kapandığı teknik bir süreç değildir. Aksine nihai aşamada siyasi bir karardır. Fasıllardan ziyade bunların açıldığı "Hükümetlerarası Katılım Konferansları" önemlidir. Zira bu Konferanslarda AB'nin Türkiye ile müzakereleri devam ettirme siyasi iradesi oybirliği ile teyit edilmektedir. Nitekim en son 14 Aralık 2015 tarihinde Türkiye-AB Hükümetlerarası Katılım Konferansının toplanması ve 17. Ekonomik ve Parasal Politika Faslı'nın müzakerelere açılması bu iradenin en son örneğidir.

AB sürecinin ülkemizin farklı alanlarındaki dönüşüm sürecine katkısını ortaya koymak bakımından 2015 yılında müktesebat uyumunda atılan bazı önemli adımlara kısaca değinmek istiyorum.

1. Malların Serbest Dolaşımı Faslına ilişkin mevzuata Gümrük Birliği nedeniyle yüksek oranda uyum sağlanmış olup, bu çalışmalar AB müktesebatındaki değişim ve gelişmeler doğrultusunda sürdürülmektedir. Bakanlığımız 2015 yılında 63 mevzuat taslağına görüş vererek AB müktesebatına uyum yönünde katkı sağlamaya devam etmiştir. Fasıl kapsamında yer alan AB mevzuatına uyum amacıyla ilgili kurumlarımızca 2015 yılında 26 adet mevzuat yayımlanmıştır.

3. İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi Faslının teknik açılış kriteri olan ulusal stratejinin hazırlanması amacıyla Bakanlığımız tarafından hazırlanan teknik yardım projesi, 17 Eylül 2014 tarihinde resmi olarak başlamıştır. Proje kapsamında, iş kurma hakkı ve hizmet sunumu ile mesleki yeterliliklerin karşılıklı tanınması konuları ele alınmaktadır. Proje sonucunda, hizmetler ve mesleki yeterlilikler alanında iki ayrı eylem planı oluşturulacak, bu kapsamda çerçeve kanun tasarıları hazırlanacaktır. Ayrıca hizmetler ve mesleki yeterlilikler alanında tek temas noktaları kurulmasına yönelik yasal ve teknik çalışmalar yürütülecektir. Bu reformların ülkemizde yatırım ortamının iyileştirilmesine ve kamu hizmet kalitesinin artırılmasına katkı sağlayacağı açıktır.

10. Bilgi Toplumu ve Medya Faslının teknik kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla sektörde rekabetin temini için faaliyetler yürütülmüştür. Özellikle medya alanında yapılan düzenlemelerle, görsel-işitsel alandaki müktesebat uyumu önemli ölçüde sağlanmıştır.

Son İlerleme Raporu'na da konu olan, başta elektronik ticaret olmak üzere bilgi toplumu hizmetlerinin düzenlenmesine yönelik mevzuatın yasalaşmasıyla fasıldaki önemli bir eksiklik giderilmiştir. İstenmeyen mesajlar başta olmak üzere, elektronik ticaretin esaslarının belirlenmesiyle vatandaşlarımızın çağımızın önemli altyapılarından birini AB standartlarında kullanmasının önünü açmış durumdayız.

11. Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslı kapsamında, tarım istatistiklerine ilişkin veri standartlarının oluşturulması, tarım işletmelerinin yapısına ve ekonomik faaliyet sonuçlarına ilişkin istatistikler geliştirilmesi, ülke tarım verilerinin toplanması, birleştirilmesi, değerlendirilmesi ve istatistiklerin oluşturulmasından sorumlu münferit bir birim olarak Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü bünyesinde İstatistik ve Değerlendirme Daire Başkanlığı kurulmuştur. AB uygulamalarına paralel olarak oluşturulmuş olan "Çiftlik Muhasebe Veri Ağı"nın kapsamı, 2015 yılı itibarıyla tüm ülkeyi kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Türkiye'de Entegre İdare ve Kontrol Sistemi'nin kurulması yolunda önemli bir adım olarak, sistemin başlıca unsurlarından biri olan Arazi Parsel Tanımlama Sistemi'nin oluşturulmasına ilişkin çalışmalar AB mali desteğiyle yürütülmektedir. Organik tarıma ilişkin ilkelerin ve uygulamaya yönelik kuralların düzenlendiği ulusal mevzuat, AB mevzuatında gerçekleştirilen değişikliklerle uyumlu olarak güncellenmektedir.

Ülkemize özgü tarım ve gıda ürünleri ile özellikle geleneksel ürünlerimizin AB nezdinde korunması kapsamında, AB Komisyonu'na yapılmış 7 adet coğrafi işaret başvurusundan Antep Baklavası AB nezdinde tescil edilmiştir. Aydın İnciri, Aydın Kestanesi, İnegöl Köfte, Malatya Kayısı, Afyon Sucuğu ve Afyon Pastırması ile ilgili başvurularda ise, değerlendirme süreci devam etmektedir.

Uygulaması 2016 yılında tamamlanacak olan IPARD Programı'nın ilk aşaması (2007-2013) kapsamında, Türkiye'ye yaklaşık 789,6 milyon Avro AB hibesi tahsis edilmiştir. İlk çağrısına 2011 yılında çıkan IPARD Programı çerçevesinde, bugüne kadar 15 başvuru çağrı ilanına çıkmıştır. Bu dönemde, toplam 16.594 proje önerisi Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'na sunulmuştur. Değerlendirme süreci tamamlanan 14 başvuru çağrısı kapsamında toplam yatırım miktarı yaklaşık 5,7 milyar TL olan 10.682 proje sözleşmeye bağlanmış; ödeme talep paketini sunan faydalanıcılara yaklaşık 1,8 milyar TL tutarında ödeme gerçekleştirilmiştir.

2014-2020 bütçe dönemini kapsayan ve 2023 yılına kadar uygulanacak olan IPARD-II programı Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 27 Ocak 2015 tarihinde onaylanmış olup, Programın uygulama aşamasına geçmesi için hazırlık çalışmaları devam etmektedir. IPARD-II programı kapsamında Türkiye'ye yaklaşık 800 milyon Avro tutarında AB kaynağı aktarılacaktır.

12. Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Faslı kapsamında, 2010 yılında müzakerelere açılması sürecinde kabul edilen 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun uygulanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. AB müktesebatı ve uygulamalarına paralel olarak "tarladan sofraya/çiftlikten çatala" ilkesinin esas alındığı gıda güvenliği sistemi kapsamında gıda hijyeni, hayvan sağlığı, hayvan refahı, hayvan ve hayvansal ürün ithalatı ve bitki sağlığı gibi alanlarda doğrudan halk sağlığını ve tüketicinin korunmasını amaçlayan çok sayıda detaylı düzenleme hayata geçirilmiştir. 2015 yılında yayımlanan 20 ikincil düzenleme ile birlikte, faslın müzakerelere açıldığı tarihten bu yana yayımlanan mevzuat sayısı 200'ü aşmıştır.

AB müktesebatına uyumda kaydedilen ilerleme, ülkemizin, insan sağlığının korunması ve tüketicinin bilgilendirilmesi konusuna verdiği önemin en iyi göstergesidir. Gıda işletmelerinin tümünün AB standartlarına yükseltilmesi, hayvan

hareketleri kontrolünün güçlendirilmesi, hayvan hastalıklarıyla mücadele, mevzuatın uygulanabilmesi için gereken idari yapıların, kontrol ve denetim mekanizmalarının oluşturulması konularında çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir.

13. Balıkçılık Faslı kapsamında, uyum çalışmalarının yürütülmesine katkıda bulunmak amacıyla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB) tarafından 43 il müdürlüğünde balıkçılık ve su ürünleri şube müdürlükleri açılarak idari ve kurumsal kapasite güçlendirilmiştir. GTHB tarafından ayrıca, balıkçılık yönetiminde sürdürülebilir kalkınma yaklaşımına katkıda bulunulması amacıyla Ulusal Deniz Araştırma Stratejisi kabul edilmiştir. Yine aynı yaklaşımla, 2012 yılında başlatılan balıkçı teknelerinin avcılıktan çıkarılmasını destekleme uygulaması ile filo yönetiminde önemli bir ilerleme sağlanmış; toplam 820 tekne avcılıktan çıkarılmıştır. Bunlara ek olarak, GTHB ve Türkiye İstatistik Kurumu arasında yürütülen ortak programın bir parçası olarak, deniz balıkçılığı verileri toplanmaya başlanmıştır.

Denetim ve kontrol alanında ise, Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu'nun (ICCAT) mavi yüzgeçli ton balığı hakkındaki tavsiye kararlarının uygulanması konusunda ilerlemeler kaydedilmiş olup; bu alandaki denetimlerin yönlendirilmesi AB-Türkiye Balıkçılık Diyalog Grubu tarafından da desteklenmiştir. Ayrıca, beyaz kum midyesi üretim alanlarına yönelik denetimler de yoğunlaştırılmıştır. Uluslararası anlaşmalarla ilgili olarak, ICCAT ve Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GFCM) bünyesinde Türkiye ve AB arasındaki işbirliği sürdürülmektedir.

14. Taşımacılık Faslı kapsamında, sürücü belgelerinin AB standartlarıyla uyumlaştırılması amacıyla son olarak 17 Nisan 2015 tarihinde Karayolları Trafik Yönetmeliği'nde uygulamaya yönelik değişikliklerin yapılmasıyla, uyum süreci tamamlanmıştır. 1 Ocak 2016 tarihi itibarıyla ülkemiz sürücü belgeleri AB ile tam uyumlu hale getirilerek uluslararası alanda tanınmaya başlanmıştır.

Demiryolu taşımacılığı piyasasının serbestleşmesini öngören 6461 sayılı Kanun sonrasında sektörü düzenleyen ve AB mevzuatına uyum açısından Bakanlığımızca da görüş verilen yönetmelikler yürürlüğe girmiştir.

16. Vergilendirme Faslı kapsamında, Dünya Ticaret Örgütü kuralları ve Gümrük Birliği taahhütlerimiz uyarınca uyumlaştırma çalışmalarımız devam etmiştir. Ayrıca

gelir ve kurumlar vergisini tek çatı altında toplamak suretiyle vergi sistemimizi sadeleştirmek, böylelikle uluslararası iyi uygulama örnekleri ışığında mükellef odaklı, etkin, verimli ve adil bir vergi sistemi oluşturulması amacıyla yeni bir Gelir Vergisi Kanunu çıkarılması Hükümetimizin Eylem Planının ilk 6 aylık döneminde yer verilmiştir.

19. Sosyal Politika ve İstihdam Faslının “sendikal hakların AB standartları ve ILO Sözleşmeleriyle uyumlu hale getirilmesi”ne ilişkin birinci açılış kriteri kapsamında, çıkarılan mevzuata ilişkin değerlendirme yapmak ve müzakere sürecini hızlandırmak amacıyla Türk, AB yetkilileri ve sosyal ortakların yer aldığı bir Üst Düzey Çalışma Grubu kurulmuştur. Çalışma grubu kapsamında sendikal haklara ilişkin Türk mevzuatının AB standartları ve ILO normlarıyla daha uyumlu hale gelmesi için tavsiyeler ve somut olarak atılması gereken adımları içeren eylem planını kapsayan bir taslak teknik belge hazırlanmıştır. Belge, 16 Temmuz 2014 tarihinde AB Komisyonuna iletilmiştir. Komisyonun görüşleri 1 Aralık 2014 tarihinde alınmış olup, bu görüşlere cevaben, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 23 Ocak 2015 tarihinde Komisyona ilave bilgi aktarmıştır. Teknik belge kapsamında birinci açılış kriterini karşılamaya yönelik olarak atılması öngörülen adımlar konusunda, Komisyon ile varılacak mutabakat çerçevesinde faslın müzakerelere açılması mümkün olabilecektir.

Bu süreçte teknik belgede yer verilen bazı konularda yasal düzenlemeler yapılmış ve bu sayede sendikal hakların önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik önemli kazanımlar sağlanmıştır. Sendikal hakların yanı sıra, fasıl kapsamında yer alan AB müktesebatına uyum sağlamak amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.

20. İşletme ve Sanayi Politikası Faslında, 2015 yılı İlerleme Raporu’nda belirtildiği üzere uyum düzeyimiz yüksektir. Faslın teknik kapanış kriterinin karşılanması amacıyla, ülkemiz sanayisinin rekabet edebilirliğinin güçlendirilmesini hedefleyen Sanayi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı (2015-2018), 10. Kalkınma Planı ve Avrupa 2020 Stratejisi çerçevesinde yenilenmiş ve Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Fasıl kapsamında ayrıca AB’nin KOBİ ve girişimcilik politikalarına uyum sağlanması çerçevesinde hazırlanmış olan KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2018) ile Türkiye Girişimcilik Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2018) yürürlüğe girmiştir.

Sanayi Stratejisi Belgesi kapsamında ülkemizde ilk defa hazırlanan sektörel strateji çalışmaları halen sürdürülmekte olup, farklı sanayi sektörlerine yönelik strateji çalışmaları devam ettirilmektedir. Otomotiv, makine, demir-çelik, kimya, elektrik/elektronik, seramik, tekstil, hazır giyim ve deri sanayi sektörlerini kapsayacak şekilde yedi farklı strateji belgesi hazırlanmıştır.

22. Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu Faslı kapsamında, Kalkınma Ajansları tarafından ikinci nesil bölge planları ile Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi 24 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yine 22 Ocak 2015 tarihinde “Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu ve Bölgesel Gelişme Komitesinin Teşekkülü İle Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”in çıkarılması, bu fasıl kapsamında atılan önemli adımlar arasındadır.

25. Bilim ve Araştırma Faslı kapsamında, araştırma ve yenilik alanındaki Birlik Programı olan Ufuk 2020’ye (Horizon 2020) katılım sağlanarak, AB ile yedi yıl boyunca devam edecek önemli bir işbirliği tesis edilmiştir. Bu sayede, bilim insanlarımızın AB’deki ortakları ile projeler geliştirmesi ve ülkemizin kalkınmasına katkı sağlamasını bekliyoruz. Program sayesinde AB’nin bilimsel birikimini ülkemize taşımayı hedefliyoruz.

27. Çevre Faslı, 2009 yılı Aralık ayında müzakerelere açılmış olup, uyum çalışmaları Müzakere Pozisyon Belgesi kapsamında sürdürülmektedir. Bu çerçevede 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren 2 kanun, 8 yönetmelik, 2 tebliğ taslağına Bakanlığımız tarafından görüş verilmiştir.

Ülkemiz, müzakereleri Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) kapsamında yürütülen ve 2020 sonrasında geçerli olacak yeni iklim değişikliği anlaşmasına ilişkin katkısını (INDC) 30 Eylül 2015 tarihinde BMİDÇS Sekreteriyasına sunmuştur. Buna göre Türkiye, sera gazı emisyonlarında, referans senaryoya (BAU) göre 2030 yılında % 21 oranına kadar azaltım öngördüğünü beyan etmiştir.

30 Kasım-12 Aralık 2015 tarihleri arasında Paris’te gerçekleşen ve ilk gününe Sayın Cumhurbaşkanımızın da katılım sağladığı BMİDÇS 21. Taraflar Konferansı (COP21) neticesinde, 2020 yılı sonrasına yönelik yeni iklim değişikliği anlaşmasının (Paris

Anlaşması) BMİDÇS'ye taraf olan 195 ülke ve AB tarafından kabul edildiği dünya kamuoyuna duyurulmuştur.

TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ VE HİBELER

Türkiye-AB mali yardım mekanizmasının genel koordinasyonunu sağlamaktan sorumlu Bakanlığımız, fonların yönetimine ilişkin tesis edilen yapı içinde Ulusal Mali Yardım Koordinatörü olarak büyük sorumluluklar üstlenmiştir.

Bunun gereği olarak, finansmanı AB fonları ile yapılacak proje önerilerinin adaylık süreci öncelikleri doğrultusunda değerlendirilmesi ve uygulamanın izlenmesi görevlerini yerine getirmektedir. Bakanlığımız projelerin AB standartlarına uygun olarak hazırlanması için ilgili kurum ve kuruluşlara gerekli desteği sağlamaktadır. Proje düzeyinde üstlenmiş olduğumuz bu görevin yanı sıra Mali İşbirliği alanında AB tarafı ile akdedilen Çerçeve Anlaşma, Finansman Anlaşmaları ve Sektörel Anlaşmaların müzakere süreçlerini yürütmek ve bu anlaşmaların onay aşamalarını yönetmek de yine Bakanlığımızın sorumluluğudur.

AB'nin 2014-2020 yıllarını kapsayan yeni bütçe dönemiyle birlikte, 2007-2013 Katılım Öncesi Yardım Aracı-I (IPA-I) dönemi 31 Aralık 2013 tarihinde sona ermiş, IPA-II adı verilen yeni dönem 1 Ocak 2014 itibariyle başlamıştır.

IPA II döneminin uygulama esaslarına yönelik AB mevzuatı, 2014 yılında yayımlanmış olup, Avrupa Birliği ile ülkemiz arasındaki mali işbirliğinin Avrupa Birliği Tüzüklerine uygun olarak yürütülmesi amacıyla, Türkiye Cumhuriyeti ile AB Komisyonu arasında 11 Şubat 2015 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve AB Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA-II) ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetine Sağlanan Avrupa Birliği Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşma" (IPA II Çerçeve Anlaşma) imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşmanın onaylanması 6647 sayılı Kanun ile uygun bulunmuş ve bu kanun 28 Nisan 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anlaşmanın onayına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ise 21 Haziran 2015 tarih ve 29393 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 28 Ağustos 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yürürlük tespit kararnamesi ile Anlaşmanın yürürlük tarihi 22 Haziran 2015 olarak belirlenmiştir.

Öte yandan, Türkiye'de AB fonlarının idaresine ilişkin olarak 2011/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile oluşturulan mevcut yapının, mali yardımların 2014-2020 döneminin gereklilikleri doğrultusunda yeniden düzenlenmesini amaçlayan 2015/15 sayılı Başbakanlık Genelgesi hazırlanmış ve 8 Aralık 2015 tarihli 29556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Mali işbirliğinin idaresine yönelik ülkemizde tesis edilen yapı ve bu yapının aktörleri AB Komisyonunca görevlendirilen bağımsız uzmanlar tarafından her yıl düzenli olarak denetlenmektedir. Bunun yanı sıra Hazine Müsteşarlığımız tarafından da yine düzenli aralıklarla sistemin genel işleyişine yönelik denetleme faaliyetleri düzenlenerek, elde edilen bulgular ve bunların iyileştirmesine yönelik hususlar AB Komisyonu ile paylaşılmaktadır. Dolayısıyla ülkemiz ile AB arasında tesis edilen mali işbirliği kapsamında AB'den sağlanan fonlar hem idare, hem de harcama usulleri bakımından çok sıkı bir şekilde, şeffaflık ve hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda denetlenmektedir.

Bu kapsamda, fonların daha etkin yönetilebilmesi için, mali yardım mekanizmasında asli rol oynayan tüm kurum ve kuruluşlarımızın kurumsal kapasitelerinin artırılması doğrultusunda çalışmalar devam etmektedir.

Bu noktada, mali işbirliği kapsamında 2007-2013 dönemine ilişkin genel bir malumat vermek isterim. AB fonları ile 2007-2013 dönemi için AB'den tahsis edilen 4,79 milyar Avro tutarındaki hibe başta siyasi reformlar olmak üzere sosyal politikadan gıda güvenliğine, çevreden ulaştırmaya, kırsal kalkınmadan eğitim ve kültüre kadar halkımızın yaşam standartlarını yükseltecek her alandaki projeler için kullanılmıştır. Bakanlığımızın sorumluluğu altında programlanan ve kurumlarımızın AB müktesebatına uyum kapasitesini artırmayı hedefleyen IPA I bileşeni kapsamında 2007-2013 yılları için kullanılan tutar ise yaklaşık 1,7 milyar Avro'dur.

Bahse konu bileşene ilişkin olarak ülkemize tahsis edilen fonlarla hangi alanda ne tür projelerin hayata geçirileceği belirlenmiş ve programlamaya ilişkin işlemler tamamlanmıştır. Bundan sonra, uygulamaya geçen projelerin izleme faaliyetleri de Bakanlığımızca gerçekleştirilecektir. Son üç yıl içinde hem nicelik hem nitelik bakımından artan izleme kapasitemiz ile her bir proje için ayrıntılı raporlar hazırlamak

suretiyle “sonuç odaklı izleme” yapılmaktadır. Bu sistem sayesinde fonların amacına uygun kullanılması yakından takip edilmektedir.

Mali İşbirliği projeleri, öncelikle kamu kurum ve kuruluşlarımızın AB müktesebatına uyum çalışmalarını destekleme amaçlı faaliyetlerine yöneliktir. Örneğin, Adalet ve İçişleri, Çevre, Tarım, Siyasi Kriterler, Sosyal Politika, Gümrük Birliği, Enerji gibi temel başlıklarda kurumlarımızda gerekli kapasiteyi geliştirme, hatta bazı alanlarda fiziksel altyapı eksikliğini giderme olanakları elde edilmiştir.

Ayrıca, halkımız üzerinde doğrudan etkisi olan istihdam, kırsal kalkınma ve KOBİ’ler gibi konu başlıklarında da çeşitli projeler finanse edilmiş, bu alanlarda mikro-projelere destek sağlayan ekonomik ve sosyal boyutlu hibe programları yürütülmüştür. Sivil toplum kuruluşlarının geliştirilmesi çalışmaları ve ülkemiz ile Avrupa sivil toplumu arasında iletişime yönelik diyalog programları, mali yardımların yöneldiği ve bundan sonraki süreçte yoğunluk arz edecek faaliyetler arasındadır.

Tarım alanına tahsis edilen fonların yararlanıcılara ulaşmasını sağlayacak olan kurumsal yapıların gerekli iş ve işlemleri yapacak idari kapasiteye eriştiğinin tespitine matuf, 20 ili kapsayan birinci akreditasyon kararı AB Komisyonu tarafından 2011 yılında alınmış, 22 ili kapsayan ikinci aşama akreditasyonu da 2013 yılı içerisinde tamamlanmıştır. Tarım ve Kırsal Kalkınma alanında 2007-2013 döneminde yaklaşık 850 milyon Avro kaynak tahsis edilmiştir. İlaveten, 2014-2020 yıllarını kapsayan ikinci dönemde de IPARD-II Programı ile kırsal alandaki çalışmalar için ayrılan kaynak tutarı 800 milyon Avro’dur.

IPA’nın I. Bileşeni altında 2011 yılı itibariyle yürürlüğe giren ESEI uygulaması (Geliştirilmiş Avrupa Birliği’ne Entegrasyon Sürecini Destekleme Faaliyetleri Projesi) ile bu bileşen altında küçük bütçeli projelerin yoğun programlama sürecinden kurtarılarak mali işbirliği sürecinin daha hızlı ve etkin işleyişi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, 2011 yılında 5.000.000 Avro, 2012 yılında ise yaklaşık 22.000.000 Avro’luk paketler programlanmış olup, hâlihazırda bu projelerin uygulama aşamasına geçiş süreci devam etmektedir. Öte yandan, 2013 yılı altında yaklaşık 18.400.000 Avroya yakın bir kaynağın kullanırılmasına başlanmıştır. Bu çerçevede, Zihinsel Engelli Bireylerin Toplumla Bütünleşmesi, Engelli Çocuklara yönelik Kapsayıcı

Eğitim, Yolcu Taşımacılığı Hizmetlerine Erişim, Tarımsal Destekler, Yol Güvenliği gibi alanlarda sunulan projelere yönelik programlama süreci tamamlanmıştır.

Öte yandan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın müktesebat uyum ve uygulama çalışmalarının finansmanına yönelik, Katılım ncesi Mali Yardım Aracı IPA'nın I. Bileşeni altında uygulanan “Genişletilmiş Avrupa Birliği'ne Entegrasyon Sürecini Destekleme Faaliyetleri” kapsamında; 2014 yılında 22 adet projeye 16,1 milyon Avro, 2015 yılında ise 30 adet projeye 26,3 milyon Avro olmak üzere, toplam 52 adet projeye 42,4 milyon Avro tutarında finansman desteği sağlanmıştır. Kullandırılan kaynak tutarındaki artış bir önceki yıla göre yaklaşık % 63'tür. Kapsamı ve sunduğu bütçe imkânları önemli ölçüde iyileştirilen söz konusu projenin uygulamasına “Düzenleyici Reform ve Müktesebat Uyumunu” adı altında önümüzdeki IPA-II döneminde de devam edilecek olup, bu çerçevede 2014 yılı programlaması kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarımızın ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik 36 milyon Avro tutarında kaynak tahsis edilmiştir. Söz konusu kaynağın 2016-2018 döneminde kullandırılması için programlama çalışmaları yararlanıcı kurumlara işbirliği halinde srdrlmektedir.

Katılım ncesi Yardım Aracı (IPA)'nın 2014-2020 yıllarını kapsayan II. Dönemi, 2007-2013 yıllarını içeren I. Dönemin devamı niteliğinde, yine lkemizin AB müktesebatına uyum ve uygulamasına yönelik kapasitesinin geliştirilmesi ile ekonomik ve sosyal uyuma yönelik kapasitelerinin oluşturulması hedefleri çerçevesinde yürütülecektir.

Bu dönemde ülkemiz yaklaşık 4,5 milyar Avro Katılım ncesi Mali Yardım hibe desteği kullanacak olup, belirlenen öncelikli sektörler bazında bütçe dağılımı aşağıdaki şekilde olacaktır:

SEKTÖRLER	HİBE DESTEĞİ (milyon Avro)
Sivil Toplum	186
Yargı ve Temel Haklar	217,4
- Yargı	188
- Temel Haklar	44,3
İçişleri	392,6
Çevre	644,4
Ulaştırma	422,8
Enerji	93,50
Rekabet Edebilirlik ve Yenilikçilik	344,4
Eğitim, İstihdam ve Sosyal Politikalar	435
Tarım ve Kırsal Kalkınma	912,2
Düzenleyici Reform ve Müktesebat Uyumu	121,7
Münferit Aksiyonlar	58,5
Birlik Programlarına Katılım	590,4
Sınır Ötesi İşbirliği	35,3

Çerçeve Anlaşmanın yürürlüğe girmesini takiben sektörler bazında “yıllık” ve “çok yıllık” olarak tahsis edilecek fonların kullanılmasını mümkün kılacak 2014 yılı “yıllık” Finansman Anlaşması 21 Aralık 2015 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Böylelikle yıllık programlarda toplam 366 milyon Avro'luk kısma ilişkin çalışmalar tamamlanmıştır. Çok yıllık olarak tahsis edilecek fonların kullanılmasına yönelik Finansman Anlaşmaları çalışmaları devam etmektedir.

Ülkemize tahsis edilen 2015 yılı bütçesinin yıllık bazda programlanacak 255 milyon Avro'luk kısmı için ise programlama çalışmaları tamamlanmış ve 7 Aralık 2015 tarihinde AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır. Söz konusu döneme ait Finansman Anlaşması çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca, 2016 yılı yıllık programlar için ülkemize tahsis edilen 248,3 milyon Avro'luk kısma ait programlama çalışmaları da devam etmektedir.

Tarım ve Kırsal Kalkınma Politika Alanına özgü olarak ülkemiz ile Avrupa Birliği Komisyonu arasında akdedilen Sektörel Anlaşmanın onayına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı 19 Kasım 2015 tarih ve 29537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anlaşma, yürürlük maddesi uyarınca 25 Kasım 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. IPA Dönemi çalışmaları kapsamında gerek Bakanlığımıza gerek diğer yararlanıcı kurumlara destek sağlanması amacıyla Bakanlığımız tarafından hazırlanan yaklaşık 2.500.000 Avro bütçeli IPA-II Dönemi Teknik Destek Projesi Şubat 2016 döneminde başlayacaktır. Söz konusu projenin de yardımıyla, IPA-II döneminde ülkemize tahsis edilen AB fonlarının en etkin bir biçimde kullanılması mümkün olacaktır.

Sınır Ötesi İşbirliği

Bakanlığımızın 2011/15 ve 2015/15 sayılı Başbakanlık Genelgelerinin ilgili hükümleri uyarınca Ulusal Otorite olarak belirlendiği IPA'nın ikinci bileşeni olan Sınır Ötesi İşbirliği kapsamında Türkiye iki programa iştirak etmektedir. Bu görev kapsamında Bakanlığımız, uygulanmakta olan projelerin eş finansmanını sağlamaktadır.

2007-2013 döneminde, 25 ilimizi kapsayan Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı altında hâlihazırda Türk ortağı bulunan 39 projeden 38 tanesi tamamlanmış olup, 1 projenin uygulaması devam etmektedir. Program kapsamında yereldeki kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler, okullar, araştırma merkezleri, kalkınma ajansları, odalar ve sivil toplum kuruluşlarının yürüttükleri Türk ortaklı projelere 6,5 milyon Avro'su AB'den olmak üzere ulusal katkımız dâhil toplam 7,1 milyon Avro hibe desteği sağlanmış olacaktır.

ENI Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programının 2014-2020 döneminde uygulanması için tahsis edilen fon 49.038.597 Avro olup bu tutarın 39.038.597 Avro'luk kısmı ENI katkısı; 10 milyon Avro'luk kısmı ise IPA katkısıdır.

Programda Türkiye'nin yanı sıra Bulgaristan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova, Romanya, Ukrayna ve Yunanistan olmak üzere yedi katılımcı ülke yer almaktadır.

Ortak Program Belgesi 18 Aralık 2015 tarihinde Komisyon tarafından onaylanmıştır. Finansman Anlaşmasının imzalanması ve birinci teklif çağrısının açılması ile proje önerileri alınacaktır. Program kapsamında ilk teklif çağrısının 2016 yılının ikinci yarısında yapılması öngörülmektedir. 2014-2020 döneminde, işletmelerin ve girişimciliğin teşvik edilmesi ile çevrenin korunması ve deniz kirliliğinin azaltılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda,

- Turizm ve kültür alanlarında işletmelerin ve girişimciliğin desteklenmesi,
- Sınır ötesi ticaret fırsatlarının geliştirilmesi,
- Tarım ve bağlantılı sektörlerde modernizasyonun artırılması,
- Ortak çevresel izlemenin teşvik edilmesi ile
- Deniz ve nehir kirliliğini önlemek üzere farkındalığı artırıcı ortak faaliyetlerin teşvik edilmesi, öncelikleri belirlenmiştir.

Bulgaristan-Türkiye Sınır ötesi İşbirliği Programı kapsamında, 2007-2013 döneminde toplamda üç teklif verme çağrısına çıkmıştır. Bulgaristan-Türkiye IPA Sınır Ötesi İşbirliği Program kapsamında Haziran 2011'den itibaren 150 adet proje ile sözleşme imzalanmış olup bunlardan 130 adedi tamamlanmış, 20 adedinin ise uygulaması sürmektedir. Bu programda yereldeki kamu kurumları, yerel yönetimler, eğitim-öğretim kurumları, odalar, iş geliştirme merkezleri ve sivil toplum kuruluşlarının yürüttükleri Türk ve Bulgar ortaklı projelere 32 milyon Avro hibe desteği sağlanmaktadır.

Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programının 2014-2020 döneminde sürdürülebilir turizm ve çevrenin korunması alanlarındaki projelere 29 milyon Avro hibe sağlanacaktır. Bu döneme ait teklif çağrısı 16 Kasım 2015 tarihinde açılmış olup, proje başvurularının 16 Mart 2016 tarihine kadar teslim edilmesi gerekmektedir. Değerlendirme süreçlerinin ardından 2016 yılının sonuna doğru seçilen projelerin uygulanmasına başlanılacaktır.

Birlik Programları

Vatandaşlarımızın AB sürecinde aktif bir şekilde yer almaları ve AB Komisyonu ve AB üyesi ülkelerdeki muhatapları ile temas halinde olmaları için gerekli altyapıların oluşturulmasına gayret ediyoruz. Bu noktada ülkemizin Birlik programlarına katılımı büyük önem arz etmektedir. Birlik Programlarına sunulan projeler farklı ülkelerden ortaklıklar gerektirmektedir. Bu nedenle, programlar, üye ülkelerin vatandaşları ile vatandaşlarımız arasında önemli bir iletişim aracı tesis etmekte ve ülkemizin Avrupa'daki tanıtımına katkı yapmaktadır. Projelerin çok ortaklı yapısı, AB vatandaşları ile ortak çalışma kültürümüzün geliştirilmesine de katkılar sunmaktadır.

Üye devletler arasında işbirliğini güçlendirerek kaynak verimliliğini gözeten Birlik programları tematik alanlarda dönemsel olarak oluşturulmakta ve katılımcı ülke vatandaşlarına doğrudan hibe sağlamaktadır. 2014-2020 döneminde uygulanacak olan programlardan beşine hâlihazırda katılmış bulunmaktayız.

İlk olarak, 19 Mayıs 2014 tarihinde imzaladığımız, eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarında uygulanmakta olan Erasmus+ Programına katılım anlaşması ile gençlerimize önemli bir fırsat sunmuş olduk.

Geldiğimiz noktada ülkemizin araştırma ve yenilik alanında Ufuk 2020, sanayi ve KOBİ destekleri hususunda COSME, gümrük alanında Gümrükler 2020, vergilendirme alanında Fiscalis 2020, kültür ve medya alanında Yaratıcı Avrupa, sosyal politika alanında İstihdam ve Sosyal Yenilik Programlarına katılımı sağlanmıştır.

AB Sivil Koruma mekanizmasına katılım sürecinde ise son aşamaya gelmiş bulunmaktayız. AB'nin, 2015 sonu itibarıyla katılım sağlayan tüm ülkelerin kullanımına sunduğu 100 milyar Avroluk finansman havuzunu vatandaşlarımızın erişimine açmış durumdayız.

AB Programlarının genel koordinasyonundan sorumlu Bakanlığımız tarafından, programlar kapsamında ülkemizin kullanımına açılmış olan finansal araçların tanıtımına yönelik faaliyetler yürütülmüştür. İlk olarak, Bakanlığımız, ilgili tüm kamu kurumlarının temsilcilerinin katılımı ile finansal araçların teknik detaylarına ilişkin olarak 14 Nisan 2015 tarihinde bir bilgilendirme toplantısı yapmıştır. Ardından 21

Temmuz 2015 tarihinde Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Yatırım Fonu işbirliği ile Programların yürütülmesinden sorumlu kamu kurumlarının temsilcilerine bir bilgilendirme semineri düzenlemiştir. 26 Kasım 2015 tarihinde ise, yine Bakanlığımız öncülüğünde, Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Yatırım Fonu işbirliği ile söz konusu finansal araçları ülkemizde kullanmaya yetkili tüm finansal aracılardan davet edildiği, geniş katılımlı bir çalıştay yapılmıştır. Söz konusu çalıştaya, 100'ün üzerinde finansal aracı kurum ve kuruluş katılım sağlamıştır.

Merkezi olarak AB Komisyonu tarafından yürütülmekte olan programlardaki başarılarımızı ve ülkemizin proje üretme kapasitesini artırmak, programlar konusunda kamuoyunun farkındalığını yükseltmek için tanıtım ve bilgilendirme faaliyetlerini kapsayacak yeni bir projeyi Bakanlık olarak Şubat ayında uygulamaya başlayacağız.

KAMU KURUM VE KURULUŞLARIMIZDA AB MÜKTESEBATINA UYUM VE UYGULAMA KONUSUNDA İDARİ KAPASİTE OLUŞTURMA ÇALIŞMALARI

Eşleştirme Mekanizması

AB müktesebatının etkin ve yeknesak bir şekilde uygulanabilmesi için ihtiyaç duyulan kurumsal kapasite oluşturma çalışmalarımızı 2015 yılında da sürdürdük. Bu çerçevede, Eşleştirme (Twinning) Projeleri ülkemizdeki idari kapasitenin geliştirilmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bakanlığımız, bu mekanizmanın Türkiye'deki işleyişinde, "Ulusal İrtibat Noktası" olarak görev yapmakta ve kurumlarımız arasındaki koordinasyonu sağlamaktadır. 2002-2015 yılları arasında ülkemizde 180 milyon Avro bütçeye sahip toplam 142 adet eşleştirme projesi uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda kamu kurumlarımızla, 19 AB üyesi devletin kamu kurumları arasında yakın işbirliği ve ortaklık tesis edilmiştir. Söz konusu projelerin 120'si başarıyla tamamlanmış olup, 13 adedi uygulama aşamasındadır. 9 eşleştirme projesinin ise sözleşme hazırlık süreci devam etmektedir.

TAIEX Mekanizması

AB mevzuatının iç hukuka aktarılması ve etkin bir şekilde uygulanması amacıyla kamu kurumlarımıza sunulan bir diğer araç TAIEX (Teknik Destek ve Bilgi Değişimi) mekanizmasıdır. Bu mekanizma kapsamında kamu kurumlarımızın merkez

teşkilatları, uyumlaştırmakla yükümlü oldukları mevzuat alanında üye ülke tecrübelerinden faydalanmaktadırlar. Bu çerçevede kamu kurumlarımız iyi uygulamaları görmek üzere, AB üyesi ülkelere çalışma ziyaretleri yapmakta, AB üyesi ülkelerden uzmanlar talep etmekte ve ülkemizde çalıştaylar düzenlemektedir. Tüm bu faaliyetlerin giderleri AB Komisyonu tarafından finanse edilmektedir. Bakanlığımız “Ulusal İrtibat Noktası” sıfatıyla bu mekanizmanın Türkiye’deki koordinasyonundan sorumludur.

Ülkemiz, 2002 yılından bu yana TAİEX mekanizmasını etkin bir şekilde kullanmış ve bu mekanizmadan en çok faydalanan ülke olmuştur. 2015 yılında kamu kurumlarımızca 105 TAİEX faaliyeti gerçekleştirilmiş olup, söz konusu faaliyetlere 2.791 kamu çalışanımız iştirak etmiştir. 2002 yılından bu yana ise 1.845 faaliyet gerçekleştirilmiş olup 72.520 kamu çalışanımız TAİEX mekanizmasından faydalanmıştır.

SIGMA Mekanizması

Ülkemizdeki idari kapasitenin AB standartlarına ulaşması hedefi doğrultusunda Bakanlığımız tarafından koordinasyonu sağlanan bir diğer mekanizma SIGMA programıdır. OECD ve AB’nin ortak bir girişimi olan SIGMA programı, aday, potansiyel aday ve aday statüsünde olmayan komşuluk politikası kapsamındaki ülkelerde kamu yönetimi reformlarını destekleyen önemli bir teknik destek mekanizmasıdır.

Kamu kurumlarımız, ülkemizin SIGMA programına resmen dâhil olduğu 2004 tarihinden bu yana, AB müktesebatının uygulanması için gerekli idari kapasitenin oluşturulması konusunda kendilerine sunulan bu teknik destek imkânından faydalanmaktadır. Bu kapsamda 2004 yılından günümüze, kamu alımları, kamu hizmeti, idari çerçeve, kamuda etik ve idarenin hesap verebilirliği, kamu mali yönetimi, dış denetim, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi konulara ilişkin toplam 55 adet SIGMA değerlendirme raporu hazırlanmış ve 35 adet SIGMA destekli proje hayata geçirilmiştir.

Ulusal ve Uluslararası Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği İçerisinde Gerçekleştirilen Eğitim Programları

Kamu kurum ve kuruluşlarımızın sorumluluğundaki kapsamlı mevzuat uyum ve idari kapasite geliştirme çalışmalarına destek vermek amacıyla Bakanlığımız tarafından kamu kurum ve kuruluşlarımızın personeline yönelik muhtelif konularda eğitimler düzenlenmektedir. 2010-2015 yılları arasında düzenlenen toplam 160 eğitime 90 kamu kurum ve kuruluşundan 4.500 kişi katılım sağlamıştır.

Bunlara ilaveten, Bakanlığımız çeşitli uluslararası enstitülerle işbirlikleri oluşturmakta, bu enstitülerin eğitimler vasıtasıyla ülkemize sunduğu uzmanlık ışığında Türk kamu sektörünü AB'ye hazırlamaktadır. Avrupa Kamu Yönetimi Enstitüsü (EIPA) ile 2010 yılından bu yana sürdürülmekte olan işbirliği kapsamında kamu personelimiz Türkiye-AB ilişkilerinin kendi çalışma alanlarına giren boyutu hakkında derinlemesine bilgi edinme şansına sahip olmaktadır. 2010 yılından bu yana düzenlenen eğitimlere 50'den fazla kamu kurum ve kuruluşundan 600'ün üzerinde kişi katılım sağlamıştır.

Son olarak, 28 Eylül 2011 tarihinde AB Komisyonu ile imzalanan Mutabakat Zaptı ile birlikte, Türk kamu çalışanlarının Komisyon tarafından ihdas edilen Görevlendirilmiş Ulusal Uzman (SNE) ve Profesyonel Eğitimde Ulusal Uzman (NEPT) kadrolarına aday olmaları ve bu pozisyonlarda istihdam edilmeleri mümkün hale gelmiştir. Mutabakat Zaptının imzalanmasından bu yana, Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen başvurular neticesinde, farklı kamu kurum ve kuruluşlarımızdan 40 kişi Komisyonun çeşitli birimlerinde görev yapma imkânına sahip olmuştur.

Avrupa Koleji Yüksek Lisans Burs Programı

AB'ye üyelik sürecimizde donanımlı uzmanların yetiştirilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından başarıyla yürütülmekte olan Avrupa Koleji Yüksek Lisans Burs Programına 2015 yılında da devam edilmiştir. Avrupa Çalışmaları alanında dünyanın en saygın adreslerinden biri olan Avrupa Kolejinde söz konusu burs programı ile bugüne kadar 103 öğrencimiz eğitim alma fırsatı bulmuştur. Bu başarıda burs desteği sağlayan özel şirket ve sivil toplum kuruluşlarımızın payı büyüktür.

Jean Monnet Burs Programı

Jean Monnet Burs Programı ile bugüne kadar kamu görevlileri, öğrenciler, akademisyenler, sivil toplum ve özel sektör çalışanlarından oluşan yaklaşık 2000 kişiye, AB ülkelerinde yüksek lisans eğitimi almaları ve araştırma çalışmaları gerçekleştirmeleri için burs imkânı sağladık. İstatistiklere göre, çoğunluğunu kadınların oluşturduğu Jean Monnet bursiyerlerimiz, Türkiye’de AB konularında uzmanlaşmış insan kaynağının gelişimine çok önemli katkı yapmaktadır.

2015 yılı sonunda Jean Monnet Burs Programıyla 226 bursiyerimiz akademik çalışmalarını gerçekleştirecekleri AB üyesi ülkelere gitmiş bulunuyor. Önümüzdeki yıl ise 170 kişiyi söz konusu burs imkânından yararlandırmayı planlıyoruz.

Programın iletişim faaliyetleri aracılığıyla Türkiye’nin 81 ilinde etkin bir şekilde duyurulması hususuna, özellikle taşra üniversitelerimizden genç arkadaşlarımızın burs imkânından faydalanabilmelerini sağlamak amacıyla büyük hassasiyet gösteriyoruz. Kamuya ayrılan kontenjanın en etkin biçimde kullanılabilmesi için, son üç yıldır kamu kurum ve kuruluşlarımızı da tek tek ziyaret ederek bilgilendirmeye özen gösteriyoruz. Bütün bu çalışmaların sonunda, geride bıraktığımız son iki yılda 1000’e yakın başvuru alındı. Önceki yıllarda 500 civarında olan başvuru sayısındaki bu artış, ülkemizin insan kaynağı niteliğinin artmaya devam ettiğinin de bir göstergesidir.

MEVZUAT ÇEVİRİ ÇALIŞMALARI

Türkiye, katılımdan uygun bir süre önce AB müktesebatının Türkçeye çevirisini tamamlamak ve AB kurumlarının ihtiyacı olacak mütercim ve tercümanları yetiştirmekle yükümlüdür. Hâlihazırda 160.000 sayfayı aşkın olan AB müktesebatının Türkçeye çevrilmesine ilişkin koordinasyon çalışmalarını Avrupa Birliği Bakanlığı yürütmektedir. AB müktesebatının Türkçeye çevrilmesi, hacmi sürekli arttığı ve önemli ölçüde tadil olduğu için sıkı takip gerektiren dinamik bir hedeftir.

Bakanlığımız çeviri çalışmalarını, Türkçeye çevirisi öncelikli olan AB mevzuatını, ilgili tüm kurum ve kuruluşlarımızın görüşlerini ve müzakere sürecimizin önceliklerini dikkate alarak sürdürmektedir. Bakanlığımızca bu amaçla rehber nitelikli belgeler

hazırlanmaktadır. Bu kapsamda hazırlanmış olan “Avrupa Birliği Mevzuatının Türkçeye Çevrilmesinde Kullanılacak Rehber” 2015 yılı içerisinde revize edilerek elektronik ortamda erişime açılmıştır.

Bakanlığımızın kanuni yükümlülüklerinden biri de çeviri çalışmalarını desteklemek üzere AB terminolojisi veri tabanını oluşturmaktır. AB müktesebatına yönelik terminoloji veri tabanı çalışmalarına 2014 yılı sonu itibarıyla başlanmış ve 2015 yılı süresince son 10 yıldır üzerinde çalışılan 20.000 terim üzerinde düzenlemeler büyük ölçüde tamamlanmıştır. Terminoloji Veri Tabanına (TermAB) yönelik bilişim teknolojileri altyapısı da %60 oranında geliştirilmiştir.

AB müktesebatının ve müzakere süreci resmi dokümanlarının çeviri çalışmaları kapsamında 2015 yılı içerisinde, Bakanlığımızca yaklaşık 11.000 sayfası hizmet alımı yoluyla olmak üzere toplam yaklaşık 12.000 sayfa çeviri yapılmış/yaptırılmış, buna ilaveten yaklaşık 3.000 sayfanın da ilk revizyonu tamamlanmıştır.

Bakanlığımız AB kurumlarının ihtiyacı olacak mütercim ve tercümanları yetiştirme yükümlülüğü kapsamında üniversitelerin ve mesleğe hazırlanan genç çevirmenlerin, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecine yönelik farkındalıklarını artırmak ve bu alanda nitelikli insan kaynağının yetiştirilmesine katkıda bulunmak amacıyla her yıl Genç Çevirmenler Yarışmasını düzenlemektedir. Bugüne kadar 5 kez düzenlenmiş olan yarışmaya yaklaşık 30 üniversiteden 475 öğrenci katılım sağlamıştır.

AB İLETİŞİM STRATEJİSİ VE SİVİL TOPLUM DİYALOĞU KAPSAMINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

AB İletişim Stratejisi

AB Stratejimizin en önemli boyutlarından birini kuşkusuz iletişimde etkinlik temelinde hazırlanan “AB İletişim Stratejisi” (ABİS) oluşturuyor. Türkiye'nin Yeni AB Stratejisi'nin bahsettiğim diğer iki boyutu kapsamında ülkemizde bir yandan çok önemli siyasi reformlar gerçekleştirilmekte, diğer yandan sosyo-ekonomik anlamda bir dönüşüm yaşanmaktadır. Bu değişimler Türk halkının günlük hayatını doğrudan ilgilendiren ve etkileyen sonuçlar doğurmaktadır. Dolayısıyla, Türk kamuoyunun AB'ye katılım sürecini desteklemesi için, bu süreçte elde edilen kazanımların

toplumsal tabana yayılmasını sağlamak ve vatandaşlarımızı doğru ve etkin bir şekilde bilgilendirmek gerekmektedir. AB İletişim Stratejimizi uygularken AB'ye aday bir ülke olarak üzerimize düşen yükümlülükleri yerine getirdiğimizi vurgulama, tam üyelik sürecimizin hem ülkemize hem de AB'ye kazandırdıklarını anlatma ve AB kamuoyunun Türkiye'ye ilişkin doğru resme bakmasını sağlama ihtiyacı önem kazanmıştır.

İletişim Stratejimizin iki boyutu bulunmaktadır. İletişim Stratejisi'nin yurt içi iletişim boyutunda, AB'ye katılım sürecinin ülkemiz için bir çağdaşlaşma ve demokratikleşme projesi olduğuna ve her alanda yaşam standartlarını yükselteceğine ilişkin halkımızın inancını güçlendirmeyi ve reformlara olan desteğini artırmayı hedefliyoruz. İletişim Stratejisi'nin yurt dışı boyutunda ise, AB kamuoyunda ülkemize ilişkin önyargıları kırmayı, Türkiye'nin üyeliğinin AB'ye kazandıracaklarını anlatmayı, karşılıklı güveni yeniden oluşturmayı ve AB sürecindeki kararlılık, özgüven ve samimiyetimizi ön plana çıkarmayı amaçlıyoruz.

Türkiye'nin AB üyeliği, Türk ve AB vatandaşlarının hayatlarını olumlu yönde değiştiren bir zihinsel dönüşüm süreci neticesinde gerçekleşecektir. Bu sebeple, İletişim Stratejisi'nin temel hedef kitlesini Türk ve AB vatandaşları oluşturmaktadır. Uluslararası/Ulusal/Yerel Kuruluşlar, Sivil Toplum, Üniversiteler, İş Dünyası, Medya ve Siyasi Aktörler hedef kitlenin öncelikli paydaşlarıdır.

İletişim Stratejisi'nin her iki boyutunda da, hedef grupların bilgi ihtiyaçlarını, algılarını ve hassasiyetlerini dikkate alarak, kısa ve orta vadeli öncelikler doğrultusunda yeni iletişim kanallarının etkin şekilde kullanıldığı esnek, proaktif ve katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir. İletişim Stratejisi, kısa vadede paydaşlarla etkili iletişim kurmayı ve yürütülen çalışmaların başarısını göstermeyi; orta vadede ise, paydaşların davranış ve algılarını değiştirmeyi hedeflemektedir.

Şimdiye kadar, AB İletişim Stratejimiz çerçevesinde hem yurt içinde hem de yurt dışında kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör, üniversiteler başta olmak üzere farklı paydaşlarla birçok başarılı çalışma yürüttük. ABİS'in yurt içi boyutu çerçevesinde 81 İl Valiliği bünyesinde yerelde AB ile ilgili çalışmalara destek olmak üzere birer "Valilik AB Birimi" kuruldu, farklı program ve projeler kapsamında AB ile ilgili konularda yerelde yürütülecek faaliyetler için mali destek sağlandı, sivil toplum

kuruluşları için Türkiye-AB sivil toplum diyalogunu destekleyen yüzlerce proje hayata geçirildi, yerel yönetimlerin AB'deki muhatapları ile ortak projeler yürüttükleri şehir eşleştirme mekanizmaları oluşturuldu.

Bunun yanı sıra, sivil toplum kuruluşlarının birikimlerinden yararlanabilmek ve mevcut sorunlarını çözüme kavuşturmak amacıyla Bakanlığımız her fırsatta sivil toplum kuruluşları ile bir araya gelmekte, onların üyelik sürecine ilişkin değerlendirmelerini ve katkılarını dikkate almaktadır. Bu çerçevede, ilkinin 26 Kasım 2014 tarihinde İstanbul'da düzenlediğimiz "Sivil Toplumla Diyalog" toplantılarına 2015 yılında da devam ettik. Sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, iş dünyası kuruluşları ve üniversitelerin temsilcilerinin katıldığı bu toplantıları 19 Şubat 2015 tarihinde İzmir'de, 18 Mart 2015 tarihinde Konya'da, 24 Mart 2015 tarihinde Adana'da, 22 Nisan 2015 tarihinde Bursa'da, 28 Nisan 2015 tarihinde Antalya'da, 24 Aralık 2015 tarihinde Samsun'da, 7 Ocak 2016 tarihinde Eskişehir'de ve 26 Ocak 2016 tarihinde Ankara'da gerçekleştirdik. "Güçlü bir sivil toplum ve güçlü Türkiye" anlayışıyla düzenlediğimiz bu toplantılara binlerce sivil toplum kuruluşundan yaklaşık 16.000 temsilci katılım sağladı. Bu toplantılarda söz konusu illerde ve yakın çevresindeki illerden örgütlü sivil toplumun farklı kesimlerini bir araya getirme, sorunlarını dinleme ve aralarındaki iletişim ağlarını güçlendirmeyi amaçladık. Toplantılarda ayrıca, Erasmus+ Programı ve AB Katılım Öncesi Mali Yardım kapsamında sivil toplum kuruluşlarına verilen destekler konusunda bilgilendirmede bulunduk. Toplantılar esnasında Bakanlığımız, Türkiye Ulusal Ajansı ve TÜRKAK stantlarından katılımcılara çalışmalarımız hakkında doğrudan bilgilendirme yapma ve yayınlarımızı katılımcılarla paylaşma fırsatı bulduk. Bu toplantıların sivil toplumun sesini duyurması ve Avrupa Birliği'ne ilişkin görüşlerini bizlerle paylaşması açısından çok etkili olduğunu söyleyebilirim.

24 Şubat 2016 tarihinde Kayseri'de düzenlemeyi planladığımız Sivil Toplumla Diyalog toplantılarını 2016 yılında programımız el verdiği sürece Gaziantep, Erzurum, Hatay, Çanakkale ve diğer illerimizde de devam ettirmeyi arzuluyoruz.

AB İletişim Stratejisi çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar sadece bunlarla sınırlı değildir. Bakanlığımız geçtiğimiz yıl, iç ve dış kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik üniversiteler, kamu, STK ve düşünce kuruluşları ile çeşitli konularda toplantı ve etkinlikler gerçekleştirmiş, pek çok ulusal ve uluslararası etkinliğe katılım sağlamıştır. Öncelikli olarak bilgi eksikliğinin giderilmesi, doğru resme bakılmasının sağlanması

ve kamuoyunun görüşlerinin güncel bilgilerle şekillendirilmesi için Türk ve AB kamuoyuna AB süreci ile ilgili Bakanlığımızın yürüttüğü faaliyetler hakkında vakitli, düzenli ve sürekli bilgi akışı sağladık. Türkiye'nin katılım müzakereleri kapsamında gerçekleştirilen tüm çalışmalar, üst düzey siyasi görüşmeler, toplantılar, etkinlikler; AB'deki son gelişmeler, AB uyum sürecimizin günlük hayatımıza etkileri gibi konuları Bakanlığımızın Facebook, Twitter, Youtube gibi sosyal medya hesapları üzerinden kamuoyu ile Türkçe ve İngilizce olarak paylaştık. Bu çalışmaları destekleyici olarak, Avrupa Parlamentosu ve TBMM üyeleri, turizm ve tanıtma ile ticaret ve basın müşavirleri, valilikler, AB daimi temas noktaları, yerli ve yabancı medya mensupları, Türkiye'de yerleşik yabancı medya mensupları gibi kilit paydaşlara Türkçe ve İngilizce olmak üzere yüzlerce bilgilendirme mesajı ilettik.

İletişim Stratejimiz kapsamında, özel gün ve haftalara uygun etkinlikler gerçekleştirmekteyiz. Her yıl olduğu gibi, geçtiğimiz yıl da AB'nin sembollerinden biri olan 9 Mayıs Avrupa Günü'nü çeşitli etkinlikler ile kutladık. Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu ile Ankara ve Bakanlığımız temsilciliklerinin bulunduğu İstanbul, İzmir ve Antalya'da ortaklaşa gerçekleştirdiğimiz bu kutlamalarda, bilgilendirme faaliyetleri, renkli sportif ve kültürel etkinlikler aracılığıyla halkımızla bir araya gelme fırsatını yakaladık. Avrupa Günü kapsamında açılan Bakanlığımız stantlarında Bakanlığımız uzmanları ziyaretçilere AB'ye üyelik sürecimiz konusunda bilgilendirmede bulundular.

Ayrıca, 9 Mayıs Avrupa Günü kutlamaları kapsamında, Ankara 75. Yıl Hipodromu'nda Avrupa Birliği Bakanlığı Koşusunun beşincisini düzenledik. Yine Avrupa Günü kapsamında Bakanlığımızca bir sivil toplum girişim olarak desteklenen 2015 Allgau Orient Dostluk ve Barış Rallisi'nin Türkiye etabı resmi açılışını, 15 Mayıs 2015 tarihinde Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen bir törenle gerçekleştirdik. Bu sene 10'uncusunu düzenlediğimiz ralliye çoğu Avrupa olmak üzere 20 ülkeden 660 yarışçı ve 330 otomobil katıldı.

Bu faaliyetlerin yanı sıra, Türk kamuoyunu AB'ye üyelik sürecimiz hakkında bilgilendirmek amacıyla Bakanlığımız tarafından hazırlanan yayınları akademik çevrelerden iş adamlarına, sivil toplum kuruluşlarından öğrencilere kadar geniş bir yelpazede halkımız ile paylaştık. Son bir yıl içerisinde AB sürecimiz, gerçekleştirilen reform çalışmaları, vize serbestisi diyalogu, AB'nin günlük hayatımıza etkileri ile Birlik

Programları gibi farklı konularda Bakanlığımızca üretilen 34 farklı yayının yaygın dağıtımını gerçekleştirdik.

Türkiye ve AB tarafından ortaklaşa desteklenen projeler ile AB'nin kültür ve sanat politikasına ilişkin 3 adet spot film hazırladık. RTÜK tarafından kamu spotu olarak kabul edilen bu filmler ile ülkemizde gerçekleştirilen reformlar, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütlerimizin yararlanabileceği AB fonları hakkında farkındalık yarattık.

Spot filmlerine ek olarak, Türkiye-AB Mali İşbirliği kapsamında desteklenen başarılı proje ve programların kamuoyuna tanıtılması ve bu konuda farkındalık oluşturulması amacıyla, TRT ile işbirliği içerisinde "Benim Avrupalı Kentim" adlı belgesel projesini hayata geçirdik. TRT Haber'de yayınlanan belgeselin her bölümünde ayrı bir Birlik Programını tanıtarak bu kapsamda farklı Bakanlıklarımız ile kurum ve kuruluşlarımızca yürütülen başarılı proje örneklerini kamuoyuna tanıttık. 26 bölümlük belgeselin 15 bölümünün çekimi tamamlanmış, 7 bölümü ise yayımlanmıştır.

Daha önce belirttiğim gibi, Türkiye'nin AB üyeliği, Türk ve AB vatandaşlarının yaşamlarına dokunan bir zihinsel dönüşüm süreci neticesinde gerçekleşecektir. Bu zihinsel dönüşümün temelinde toplumsal sahiplenme yatmaktadır. Bu nedenle, siz değerli milletvekillerinden iş dünyası temsilcilerine, üniversitelerden sivil toplum kuruluşlarına, medyadan kamu kurum ve kuruluşlarına toplumun tüm kesimlerinin bu sürece sahip çıkması, benimsemesi ve destek vermesi büyük önem taşımaktadır.

Sivil Toplum Diyalogu Kapsamında Gerçekleştirilen Faaliyetler

İletişim Stratejimiz, Türkiye'de AB'nin daha iyi anlaşılması ve AB üyesi ülkelerde de ülkemize ilişkin algının doğru noktaya yaklaştırılması amacıyla somut projelerle etkin bir şekilde hayata geçirilmektedir. Bu kapsamda, Katılım Öncesi Mali Yardım Aracının 2014-2020 döneminde önceki dönemlerle kıyaslandığında sivil topluma daha fazla fon ayrılmasını sağladık. Yaklaşık 190 milyon Avro tutarında kaynağın sivil toplumun ve sivil toplum diyalogunun güçlendirilmesi için kullanılmasını öngörmekteyiz.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı ile finanse edilen AB ve Türkiye arasındaki Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesine yönelik projelere kısaca değinmek istiyorum.

“Türkiye ve Avrupa Birliği arasında Sivil Toplum Diyalogunun Geliştirilmesi Projesi”ni 2008 yılında başlattık. Bugüne kadar iki aşamasını tamamladığımız program kapsamında (CSD-I ve CSD-II) 200’den fazla projeye 25 milyon Avronun üzerinde destek sağladık. Projeler kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ile ülkemizden ve AB üyesi ülkelerden yaklaşık 3 milyona yakın kişiye ulaştık. Sivil Toplum Diyalogu Programının üçüncü uygulaması ise, Türkiye’nin AB süreci için büyük önem taşıyan “siyasi kriterler” ve “medya” konularındaki hibe programları ile devam ediyor.

2014 yılı Ekim ayında başlayan ve bu yılın ilk yarısı itibari ile tamamlanması öngörülen Sivil Toplum Diyalogu-III programı ile Türkiye ve AB ülkelerindeki sivil toplum kuruluşlarının ayrımcılıkla mücadele, insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğü konularını kapsayan siyasi kriterler konusunda birlikte yürüttükleri 39 projeye destek verildi. Ayrıca Türkiye-AB ilişkilerinde kamuoyunun bilgilendirilmesinde önemli bir rol üstlenen medya kuruluşları ve medya STK’ları tarafından uygulanan 16 proje desteklendi. Bu 16 proje ile medya sektöründeki aktörlerin kapasitelerinin güçlendirilmesi ve Türkiye ile AB ülkelerindeki aktörler arasında sürdürülebilir diyalogun oluşturulmasına katkı sağladık. Program kapsamında desteklenen 55 projeye ve 17 farklı ülkede faaliyet gösteren 142 sivil toplum kuruluşuna 7 milyon Avro destek sağlandı.

Uygulama süreci 2016 yılı Şubat ayında başlayacak olan projenin dördüncü aşamasında Çevre; Enerji; Tüketicinin ve Sağlığın Korunması; Adalet, Özgürlük ve Güvenlik; İş Kurma Hakkı ve Hizmet Sunumu Serbestisi; Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu; İşletme ve Sanayi Politikası; Tarım ve Balıkçılık ile Eğitim olmak üzere dokuz farklı alanda yürütülecek projeler destekleniyor. Program kapsamında sivil toplum kuruluşları tarafından geliştirilen 80 projeye yaklaşık 11 milyon Avro kaynak aktarıldı. Ülkemizde 18 farklı ilde uygulanacak hibe projelerinin 8 farklı AB üyesinden ortakları bulunuyor.

Katılım Öncesi Mali Yardımı kapsamında sivil toplum kuruluşlarına ayrılan kaynağın sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin güçlendirilmesi için kullanılması amacıyla yürüttüğümüz çalışmalarımız da büyük ölçüde tamamlandı. 2016 yılı içerisinde “Sivil Toplum Destek Programı”nı hayata geçireceğiz. Yerel sivil toplum kuruluşlarının kapasitesinin güçlendirilmesi, sivil toplum ortaklıkları kurulması ve sivil toplum-kamu

işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla yürütülecek iki ayrı hibe programı ile yaklaşık 5 milyon Avro'luk bir destek sağlamayı hedefliyoruz.

YERELDE YÜRÜTÜLEN AB ÇALIŞMALARI

Valiliklerin AB Sürecinde Etkinliğinin Artırılması Projesi

Ülkemizin AB katılım süreci, sadece merkezi yönetimi değil, taşra teşkilatı ve yerel yönetimleri de içine alan çok kapsamlı bir süreçtir. İllerimizin, AB süreci açısından kurumsal kapasitesinin artırılması yönünde Bakanlığımızın da katkılarıyla birçok düzenleme gerçekleştirildi. Bu çerçevede, 81 ilimizde “İl AB Daimi Temas Noktası” olarak çalışmalar yürüten bir vali yardımcısı görevlendirildi; kamu-sivil toplum-özel sektör işbirliğini hayata geçirecek “Avrupa Birliği’ne Uyum, Danışma ve Yönlendirme Kurulu (AB-UDYK)” oluşturuldu ve tüm illerde faal olarak çalışmakta olan “Valilik AB Birimleri” teşkilatlandırıldı.

İl Temsilcilikleri

Yerel düzeyde yürütmekte olduğumuz faaliyetlere ivme kazandırabilmek amacıyla Bakanlar Kurulu’nun 7/10/2013 tarihli kararı ile İstanbul’da, 12/08/2014 tarihli kararı ile de İzmir ve Antalya’da Bakanlığımızın İl Temsilcilikleri kurulmuştur. Söz konusu temsilcilikler vasıtasıyla 2015 yılı içerisinde yaklaşık 100 etkinlik gerçekleştirilmiş ve yaklaşık 5,000 kişiye AB süreci ve AB mali yardımları hakkında bilgi verilmiştir.

AB müzakere sürecine ilişkin yerel düzeyde farkındalığı artırmak, AB mali yardımlarından daha etkin bir şekilde faydalanılmasına yardımcı olmak hedefiyle çalışmalarına devam eden temsilciliklerimiz vasıtasıyla bugüne kadar çeşitli eğitim faaliyetleri, bilgilendirme toplantıları ve sunumlar gerçekleştirilmiş; bunun yanı sıra merkezde Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar da yine temsilciliklerimizde görevli uzmanlarca desteklenmiştir. 2016 yılında bu çalışmaların artarak devam etmesi planlanmaktadır.

AB-Türkiye Şehir Eşleştirme Programı

Türkiye ve AB üyesi ülkelerdeki yerel yönetimler arasında sürdürülebilir işbirliği yapılarının tesis edilmesini önemsiyoruz. AB'ye tam üyelik amacımız doğrultusunda karşılıklı değişimin artırılması ve ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla hazırladığımız “Türkiye ve AB Arasında Şehir Eşleştirme Projesi”ni 2016 yılında hayata geçirmeyi planlıyoruz. Proje kapsamında Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Hizmet Birliği ve yerel yönetimlerimizin şehir eşleştirme alanındaki mevcut kapasitelerini geliştirmeyi hedefliyoruz.

Ayrıca, proje kapsamında yerel yönetimlerimizin AB müktesebatına uyum konusunda kapasitelerini geliştirmek amacıyla Türkiye ve AB yerel yönetimleri arasında gerçekleştirilecek küçük ölçekli şehir eşleştirme faaliyetlerini de destekleyeceğiz. Bu kapsamda yürütülecek hibe programı ile 20 şehir eşleştirme projesi uygulanacak ve yaklaşık 4,5 milyon Avro destek sağlanacaktır.

YURTDIŞI TEŞKİLATI

Yerel ve ulusal yapılanmayla birlikte yurtdışı teşkilatımız da katılım sürecimizdeki yapılanmanın önemli sacayaklarından birini oluşturmaktadır. Ülkemizin AB üyeliğine hazırlanması sürecinde ve üyeliği sonrasında yapılacak çalışmaların yönlendirilmesine, izlenmesine ve koordine edilmesine, AB kurumları, üye ve aday ülkelerle temaların daha da güçlendirmesine katkı sağlamak amacıyla kurulan Avrupa Birliği Bakanlığı Yurtdışı Teşkilatı, Ekim 2010 tarihinde faaliyetlerine başlamıştır. Halen 1 Daimi Temsilci Yardımcısı, 4 AB Müşaviri ve 2 sekreter olmak üzere 7 kişilik bir ekiple çalışmalarını yürütmektedir.

Faaliyete geçmesinin 5. yılını geride bırakan yurtdışı teşkilatımız, kısa sürede önemli bir kurumsal kapasiteye ulaşmıştır. Bu kapsamda sadece AB Bakanlığı değil diğer ilgili Bakanlıklarımızın da katılım sürecine ilişkin bilgi ve belge akışını sağlamakta ve temalarına destek olmaktadır.

Yurtdışı Teşkilatımız 2015 Yılı boyunca,

- 17. Ekonomik ve Parasal Politika Faslı'nın müzakerelere açıldığı 14 Aralık tarihinde yapılan Hükümetlerarası Konferans (HAK) dâhil olmak üzere, benim

Brüksel'e gerçekleştirdiğim 14 çalışma ziyaretini, bu ziyaretler kapsamında 53 görüşme ve faaliyeti, ayrıca yıl boyunca Bakanlıklarımızın üst düzey yetkililerinin katıldığı onlarca toplantı ve teması organize etmiştir.

- Avrupa Birliği organları ve AB üyesi ülkelerin yetkilileriyle doğrudan temaslar kurmuş, Bakanlığımız ile AB kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamıştır.
- AB kurumları tarafından ülkemiz hakkında hazırlanan raporlara (Avrupa Birliği Komisyonu İlerleme Raporu, Parlamento İlerleme Raporu, Bölgeler Komitesi Genişleme Raporu vb.) yönelik çalışmalar yürütmüştür.
- Merkez teşkilatı tarafından, sivil toplum diyalogu projeleri vb. kapsamında Brüksel'de gerçekleştirilecek faaliyetlerin organizasyonlarını gerçekleştirmiş, network (iletişim ağı) oluşturma, lobi, sivil toplum diyalogu amaçlı temas ve faaliyetler yürüterek, Avrupa Parlamentosu üyeleri, Brüksel'de yerleşik Türk ve yabancı sivil toplum örgütleri, yine Türk ve yabancı basın kuruluşlarının yetkilileri ile işbirliği tesis etmiş, Brüksel'de yerleşik düşünce kuruluşlarının ülkemizin AB süreci ile doğrudan ya da dolaylı ilgili olabilecek faaliyetlerine ya da AB politika alanları ile ilgili etkinliklerine katılarak, merkez teşkilata bilgi aktarmıştır.

ULUSAL AJANS (AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı)

Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı, kamuoyunda yaygın olarak bilinen adıyla Türkiye Ulusal Ajansı faaliyetleri hakkında da kısaca bilgi vermek istiyorum.

2003 yılında 4968 sayılı Kanun ile kurulan ve 2011 yılında Avrupa Birliği Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Türkiye Ulusal Ajansı, Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programlarının ülkemizde yürütülmesinden sorumludur. 2013 yılına kadar farklı isimler altında uygulanmış olan Avrupa Birliği eğitim ve gençlik programları; 2014-2020 döneminde eğitim ve gençlik alanlarının yanı sıra spor alanının da ilave edilmesiyle tek program çatısı altında birleştirilmiş ve Erasmus+ adını almıştır.

Erasmus+ Programı vatandaşlarımıza yurt dışında eğitim, öğretim, staj, profesyonel gelişim, yaygın öğrenme temelli gençlik aktiviteleri ve gönüllü çalışmalarda bulunma

imkanları sunmaktadır. Bu fırsatlar, kurum ve kuruluşlarımızın Avrupa ülkeleriyle kurdukları proje ortaklıkları yoluyla sağlanmaktadır. Program sayesinde vatandaşlarımızın kişisel ve mesleki gelişimleri desteklenmekte ve istihdam edilebilirlikleri artmaktadır.

Erasmus+ Programı ile eğitim, gençlik ve spor alanlarında faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlarımız arasında işbirliğinin artırılması, iş dünyasının gereksinimlerine uygun insan kaynağının geliştirilmesi ve genç işsizliğinin azaltılması hedeflenmektedir. Program kapsamında aynı sektördeki kurumların yanı sıra farklı sektörler arasındaki işbirlikleri de desteklenmektedir.

Bunların yanı sıra, Türkiye Ulusal Ajansı faaliyetleri Avrupa'da ülkemize karşı önyargıların giderilmesini ve kültürel yakınlaşmayı sağlamakta, ülkemizin AB standartlarını yakalamasına katkıda bulunmakta ve toplumun her kesiminden insanımıza AB ülkelerinin vatandaşları ile işbirliğinin yolunu açmaktadır. Ulusal Ajansımızın desteklediği projelere katılan vatandaşlarımız, müzakere sürecimizin gönüllü üyeleri haline gelmektedir.

Ulusal Ajans tarafından yürütülmekte olan 2014-2020 dönemi Erasmus+ Programı, 10'uncu Kalkınma Planıyla da örtüşerek, ülkemizde eğitim kalitesinin ve nitelikli işgücünün artırılmasına, genç işsizliğinin azaltılmasına ve dolayısıyla 2023 hedeflerimize ulaşılmasına önemli katkılar sağlamaktadır.

AB eğitim ve gençlik programları ülkemizde 2004 yılından bu yana başarı ile yürütülmektedir. Türkiye Ulusal Ajansı tarafından 2004-2013 döneminde yaklaşık 24 bin projeye 600 milyon Avronun üzerinde hibe tahsis edilmiştir. Bu projeler kapsamındaki faaliyetlerden 81 ilimizden 400 bini aşkın vatandaşımız yararlanmış, bunlar arasından 300 binden fazla vatandaşımız ise yurt dışında eğitim, staj ve gönüllülük çalışmalarına katılmıştır.

2014-2020 döneminde ise Erasmus+ Programı kapsamında ülkemiz tarafından yaklaşık 800 milyon Avro tutarında bir kaynağın kullanılması ve yaklaşık 500 bin katılımcının Program kapsamındaki faaliyetlerden faydalanması öngörülmektedir.

2014 yılında uygulamasına başlanan Erasmus+ Programının ilk iki yılında (2014-2015), Türkiye Ulusal Ajansı yükseköğretim, okul eğitimi, mesleki eğitim, yetişkin

eğitimi ve gençlik alanlarındaki yaklaşık 2500 projeye 188 milyon Avro hibe tahsis etmiştir.

Erasmus+ Programı kapsamında 2014 yılında projelere tahsis edilen 91 milyon Avro hibenin yaklaşık 40 milyon Avrosu yükseköğretim, 23 milyon Avrosu mesleki eğitim, 13 milyon Avrosu okul eğitimi, 12 milyon Avrosu gençlik ve 3 milyon Avrosu yetişkin eğitimi alanındaki projelere ayrılmıştır. 2015 yılında projelere tahsis edilen 97 milyon Avro hibenin yaklaşık 45 milyon Avrosu yükseköğretim, 25 milyon Avrosu mesleki eğitim, 13 milyon Avrosu okul eğitimi, 11 milyon Avrosu gençlik ve 3 milyon Avrosu yetişkin eğitimi alanındaki projelere ayrılmıştır.

Erasmus+ Programı kapsamında daha fazla projenin desteklenebilmesi amacıyla yürütülen ilave kaynak arayışı sonucunda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen IPA İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında projelere 40,5 milyon Avro kaynak sağlanmış ve bu doğrultuda mesleki eğitim, okul eğitimi ve yetişkin eğitimi alanlarında ilave 827 proje desteklenmiştir.

IPA kaynaklarından yaklaşık 24 milyon Avro 2014 yılında “Mesleki Eğitimin Kalitesinin ve Gençlerin Mesleki Becerilerinin Geliştirilmesi Projesi” çerçevesinde, Erasmus+ Programı kapsamındaki ilave 314 mesleki eğitim projesine tahsis edilmiştir. 2015 yılında ise yine IPA kaynaklarından yaklaşık 16,5 milyon Avro “Okul ve Yetişkin Eğitimi Personelinin Mesleki Gelişimini Desteklemek Suretiyle Eğitimde Kalitenin Artırılması” projesi kapsamında okul eğitimi ve yetişkin eğitimi alanlarındaki ilave 513 projeye tahsis edilmiştir.

Avrupa genelinde Türkiye Ulusal Ajansı en çok başvuru alan ajansların başında gelmektedir. 2015 yılında Türkiye Ulusal Ajansı 8 binden fazla proje başvurusu ile 33 Program Ülkesi arasında kendisine en yakın başvuru alan ajansın iki katı kadar başvuru alarak ilk sırada yer almıştır. Gerek başvuru ve gerek programdan yararlanma rakamları, vatandaşlarımızın AB sürecine olan desteğinin ve ilgisinin en önemli göstergelerindendir.

TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu)

Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), 1999 yılında çıkarılan 4457 sayılı Kanunla kurulmuş ve bugüne kadar kendisine verilen akreditasyon görevini aksatmadan

yürütmüştür. Kuruluşundan bugüne kadar 1.134 Uygunluk Değerlendirme Kuruluşunu akredite etmiştir. Bunlar, kamu ve özel sektörden, yurt içinden ve yurt dışından 654 deney laboratuvarı, 110 kalibrasyon laboratuvarı, 20 tıbbi laboratuvar, 147 muayene kuruluşu, 53 ürün ve hizmet belgelendirme kuruluşu, 82 sistem belgelendirme kuruluşu, 64 personel belgelendirme kuruluşu ve 4 yeterlilik deneyi sağlayıcısı kuruluştur. Bu bağlamda TÜRKAK, ülkemizde kalite alt yapısının güçlendirilmesine, piyasada güven oluşmasına katkıda bulunmakta, kaliteli ürün ve hizmetlerin piyasada yaygınlaşmasının yanı sıra ülkemizde üretilen mal ve hizmetler ile yapılan belgelendirmelerin uluslararası geçerliliğini sağlamaktadır.

Ülkemizin AB'ye katılım sürecinde TÜRKAK, gerek Avrupa ülkeleri arasında gerek diğer bölgelerde başarılı faaliyetlere imza atan bir kurumumuzdur. Zira, kurulduktan kısa bir süre sonra üyelik için Avrupa Akreditasyon Birliği'ne (EA) başvurmuş ve 2002 yılında tam üye olmuştur. EA tarafından yapılan denetimler sonucu başarılı bulunarak Nisan 2006'da Karşılıklı Tanıma Anlaşmaları (MLA) imzalanmıştır. Bir süre sonra da, Uluslararası Laboratuvar Akreditasyon Birliği (ILAC) ve Uluslararası Akreditasyon Forumu (IAF) gibi dünya çapındaki kuruluşlara üye olmuş ve Çok Taraflı Tanıma Anlaşmaları (MRA) imzalamıştır. Böylece, verdiği akreditasyon hizmeti, uluslararası düzeyde tanınırlık kazanmış, TÜRKAK'tan akredite kuruluşların belge ve raporları anlaşmaya taraf ülkelerin hepsinde kabul edilmeye başlanmıştır.

10 Nisan 2012 tarihinden beri Bakanlığımızın ilgili kuruluşu olan TÜRKAK'ın yapısı ve işleyişinde son yıllarda önemli yenilikler yapılmıştır. Uygunluk değerlendirmesi alanındaki paydaşlarla (Bakanlıklar, Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar, Odalar, özel sektör kuruluşları ve uygunluk değerlendirme alanındaki çatı örgütleri, denetçi ve teknik uzmanlar vb) işbirliğine gidilmiş, değişik sektörlerin ihtiyaç ve talepleri değerlendirilmiş ve akreditasyonla ilgili sorunları çözülmeye çalışılmıştır. Bu maksatla toplantılar yapılmış, mevzuat çalışmalarına katılım sağlanmış ve uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapılmıştır. 2015 yılında ülkemizde gerçekleştirilen, EA MAC toplantısı, EA CPC Basın ve İletişim Komitesi toplantısı ve Sağlık Çalışma Grubu toplantısı buna örnek olarak gösterilebilir.

Üyesi olduğumuz Avrupa Akreditasyon Birliği tarafından, her 4 yılda bir akreditasyon kurumlarında eş değerlendirme denetimi gerçekleştirilmektedir. TÜRKAK 2012 yılındaki denetimi takiben bu yıl yine denetime tabi olmuştur. Bu denetimlerde

TÜRKAK'ın, akreditasyon hizmetlerini yürüttüğü tüm alanlarda yeterli kabiliyet ve kapasitede olduğu, karşılıklı tanıma anlaşmalarının devam ettirilmesi ve faaliyetlerinin uluslararası geçerliliğinin kabulü şeklinde sonuçlanması için gerekli çaba sarf edilmektedir. Kurum, bağımsız ve tarafsız bir şekilde akreditasyon işlemlerini yürüten, kâr amacı gütmeyen, hem yurt içinde hem de yurt dışında saygın bir kurum olarak görevine devam etmektedir.

TÜRKAK bir yandan mevcut alanlarda akreditasyon faaliyetlerini yürütürken diğer yandan dünya ekonomisindeki gelişmelere göre yeni akreditasyon alanlarında da faaliyet göstermek için gerekli hazırlıkları yapmaktadır. Örneğin Sera Gazları Salınımı, Sertifikalı Referans Malzemeleri Üreticileri, Enerji Yönetim Sistemleri ve Helal Ürün Belgelendirilmesi gibi alanlarda talep edilen akreditasyon hizmetinin TÜRKAK tarafından sunulabilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir.

Ülkemizde akreditasyonun zorunlu tutulduğu iş kollarının artması ve piyasanın genişlemesine bağlı olarak yeni akreditasyon başvurularının sayısı da artmaktadır. Sadece 2015 yılında 276 yeni başvuru (önceki dosya sayının % 25'i kadar artış) gerçekleşmiş, bununla birlikte denetimler, hazırlanan doküman ve raporlar, eğitimler, muhasebe işlemleri ve diğer işlemler de çoğalmıştır. Bu nedenle, 2012 yılında gerçekleştirilen Kanun değişikliği ile TÜRKAK'ın toplam kadro adedi 204'e yükseltilmiş ve kuruma yeni personel alınarak insan kaynağı güçlendirilmiştir. Nitekim 2015 yılı içerisinde de Kuruma 21 Uzman Yardımcısı ve 15 İdari Personel alınmış, böylece TÜRKAK'ta toplam 116 kadrolu personel istihdam edilmeye başlanmıştır.

Kurumun kendi gelirleriyle satın alınan hizmet binasında yeni sunucular, yazılımlar, hazır programlar, bilgisayar donanımları, lisanslar, telefonlar ile bilgi sistemi alt yapısında önemli yenilikler gerçekleştirilmiş ve kapasite artırımına gidilmiştir. Yeni göreve başlayan personelin de ihtiyacını karşılayacak şekilde bilgi işlem birimi güçlendirilmiş ve tüm TÜRKAK personelimizin ve akredite kuruluşlarımız ile denetçi/teknik uzmanlarımızın daha hızlı işlem yapmasına imkân sağlanmıştır.

TÜRKAK, üyesi olduğu kuruluşlarla (EA, ILAC, IAF gibi) devamlı işbirliği içerisinde. Bunun yanı sıra, Balkanlar, Ortadoğu, Orta Asya ve Afrika'daki bazı ülkelerin akreditasyon kuruluşlarıyla işbirliği yapmakta ve ihtiyaç duydukları konularda onları desteklemeye gayret etmektedir. Örneğin 2015 yılından beri, Moğolistan'daki Kalite

Altyapısının Desteklenmesine yönelik AB Projesinin akreditasyon bölümünü TÜRKAK yürütmektedir. Ayrıca Azerbaycan, Özbekistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Arnavutluk, Tunus ve Sudan'ın Akreditasyon Kuruluşlarının personeline TÜRKAK uzmanlarınca ülkemizde veya yerinde teorik ve uygulamalı eğitimler verilmektedir.

SONUÇ VE BÜTÇE

AB'ye katılım sürecinin yönetilmesinde temel sorumluluğu üstlenerek ülkemizin son yıllarda yaşadığı siyasi ve sosyo-ekonomik dönüşüm sürecinde önemli rol oynayan Bakanlığımız, AB'ye tam üyelik hedefimiz doğrultusunda, vatandaşlarımızın yaşam standartlarını en üst seviyeye çıkarmaya odaklanan bir anlayışla çalışmalarına devam etmektedir.

Bakanlığımız, yetişmiş ve nitelikli insan gücünün bir kurumun başarısındaki en önemli girdi olduğunun bilincinde olarak insan kaynakları politikalarını şekillendirmekte, liyakat ve uzmanlaşmaya özel önem vermektedir.

Bakanlığımızdaki uzman personel sayısı, 2010'dan bu yana göreve başlayan AB İşleri Uzman Yardımcısı ve Uzmanları ile toplamda 173'e ulaşmıştır. 337 olan toplam personel sayımız içinde kariyer meslek memurlarının oranı % 51 seviyesinde dikkat çekici bir yer tutmaktadır.

% 53'ünden fazlası 35 yaş ve altında olan kariyer memurlarımızın mesleki gelişimine de azami önem verilmektedir. Çalışanlarımızın yüksek lisans ve doktora yapmaları yönetim tarafından teşvik edilmekte, mesailerini ile aynı zamanda bu çalışmalara devam edebilmeleri için her türlü imkân sağlanmaktadır.

Kadın çalışan sayısı açısından kamunun yüz akı kurumlarından olan Bakanlığımız, bu konuda öncü rolünü sürdürmekte ve iş hayatında kadın çalışanların temsili açısından, Avrupa Birliği'nin konuya verdiği öneme de uygun olarak, örnek teşkil etmektedir. Bugün Bakanlığımızdaki kariyer memurlarımızın % 55'ini, tüm çalışanların % 53'ünü ve ana hizmet birimlerimizin yöneticilerinin ise % 40'ını kadınlar oluşturmaktadır.

Sonuç itibariyle, 634 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılan değişiklikle, Bakanlığımıza bağlanan Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı için ayrılan ödenek de dahil olmak üzere Bakanlığımıza 2016 yılı için toplam 318.725.000 TL ödenek tahsis edilmiştir.

Tahsis edilen bu ödeneğin 254.000.000 TL.si ilgili kuruluşumuz olan AB Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı için öngörülen tutar olup, kalan 64.725.000 TL ise Bakanlığımız Merkez ve Yurtdışı Teşkilatının ödenek toplamını oluşturmaktadır.

Sınır Ötesi İşbirliği Programları içerisinde yer alan Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı ile Türkiye- Bulgaristan Sınır Ötesi İşbirliği Programı için gerekli olan 2.270.000 TL tutarındaki ulusal katkı payımız Bakanlığımızın 2016 yılı bütçesinin sermaye transferleri bölümünde yer almaktadır.

Yukarıda arz edilen hususlar temelinde, AB Bakanlığı'nın Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'nı da içeren 2016 yılı bütçe tasarısının, 24.315.000 TL.si Personel Giderleri, 2.566.000 TL.si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, 24.711.000 TL.si Mal ve Hizmet Alım Giderleri, 260.780.000 TL.si Cari Transferler, 4.083.000 TL.si Sermaye Giderleri ve 2.270.000 TL.si Sermaye Transferleri olmak üzere, toplam 318.725.000 TL olarak onaylarınıza sunulmuş bulunmaktadır.

Onaylarınıza sunulmuş bulunan 2016 yılı bütçe ödeneğimizin, önümüzdeki dönem için Bakanlığımızın 2016 yılı Performans Programı ile belirlenen faaliyetleri, 2016 yılı içerisinde gerçekleştirilecek projeler ve Avrupa Birliğine katılım süreci bağlamındaki stratejik hedeflerimiz çerçevesinde değerlendirilmesini takdirlerinize sunuyorum.

Sözlerime son verirken, Avrupa Birliği Bakanlığı'nın gerçekleştirdiği faaliyetlere ilişkin sunumum sırasında göstermiş olduğunuz ilgi için teşekkür eder, bugüne kadar AB sürecine vermiş olduğunuz destek için şükranlarımı sunarım.